

Litwin nowym kardynałem »6

Kaplica wróciła na Antokol »7

Wrześniowe ceny żywności –
huśtawka tanio-drogo »9

Wieczór poezji Edmonta
Wołochowicza »16-17

Wyjątkowa inauguracja 18. roku akademickiego w Filii UwB w Wilnie

Fot. Marian Paluszkiwicz

Inauguracja roku akademickiego 2024/2025 dla studentów wileńskiej Filii Uniwersytetu w Białymstoku była wyjątkowa. Rozpoczął się nowy okres w jej funkcjonowaniu – studenci przekroczyli progi nowoczesnej uczelni, dosłownie, po raz pierwszy. Odtąd zajęcia będą się odbywały w nowo wybudowanym budynku przy ul. Makowej 22. »12-13

Czego ludzie oczekują od nowej władzy?

»14-15

„Uciekali przed sowieckim rajem”

»8-9

ISSN 1392-0405

9 771392 040028

**KURIER
WILEŃSKI**Ukazuje się
od 1 lipca 1953 r.Birbinių g. 4a,
02121-30 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel. +370 526 084 44**Redaktor naczelny:**
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwilenski.lt)**Zastępcy red. nac.:**
Brygita Łapszewicz
(b.lapszewicz@kurierwilenski.lt)
Apolinary Klonowski
(ds. online)
(a.klonowski@kurierwilenski.lt)**Dziennikarze:**
Honorata Adamowicz,
Aleksander Borowik,
Justyna Giedrojc,
Rajmund Klonowski,
Anna Pieszko,
Antoni Radczenko,
Marian Paluszkiwicz
— fotoreporter.**Dział Promocji:**
Andrzej Podworski
— prenumerata
(tel. +370 685 040 84,
kolport@kurierwilenski.lt),
Jolanta Balkiewicz — reklama
(tel. +370 260 84 44,
reklama@kurierwilenski.lt).**Wydawca:** Vš „Kurier Wilenski“**Druk:** Vš „Vilnijos žodis“**Nakład:** 2500 egz.Materiałów niezamówionych
redakcja nie zwraca.Redakcja zastrzega sobie pra-
wo do skracania i adiustacji
tekstów.Za treść ogłoszeń redakcja nie
odpowiada.Opinie Czytelników zawarte
w ich listach nie zawsze są
zbieżne z opinią redakcji.DZIENNIK NALEŻY DO
EUROPEJSKIEGO
STOWARZYSZENIA GAZET
CODZIENNYCH
MNIJSZOŚCI
NARODOWYCHFundacja
POMOC POLAKOM
NA WSCHODZIE
Im. Jana OlszewskiegoMinisterstwo
Spraw ZagranicznychProjekt finansowany ze środków
Ministerstwa Spraw Zagranicznych w
ramach konkursu pn. „Polonia i Polacy
za Granicą 2023” ogłoszonego przez
Kancelarię Prezesa Rady Ministrów.Publikacja wyraża jedynie poglądy
autorów i nie może być utożsamiana
z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii
Prezesa Rady Ministrów i Fundacji
„Pomoc Polakom na Wschodzie”
im. Jana Olszewskiego.

Aleksander Borowik

Ceny rosną, a rosyjskie
banki – jak mogą, tak
uprzykrzają życie swoim
obywatelom życie. Niedaw-
no wprowadziły nowy limit
– tylko jedna karta kredyto-
wa na jedną osobę!To jeden z efektów ogólnego
zaostrenia polityki
pieniężnej ze strony banku
centralnego. W tym roku
kwota zadłużenia Rosjan
na kartach kredytowych
osiągnęła rekordowy poziom
4,8 bln rubli (ok.
45 mld euro).

Komentarz dnia

Dobić swoich... kartą!

KARTY „NA ŻYCIE”

Dlaczego Rosjanom tak
zależy na kartach? Bo kre-
dyty konsumenckie są wy-
soko oprocentowane i są
bez okresu bezodsetkowego.
I dlatego rośnie popularność
„kartacziek”.Władze nowy ruch tłuma-
czą dobrotliwie – po oj-
cowsku, w trosce o swoich
obywateli: „Na tle ogólnego
zaostrenia polityki pienię-
żnej ze strony banku central-
nego, zmniejszane są obciążenia
finansowe dla klientów,
aby zapobiec ich nadmierne-
mu kredytowaniu”.

ŻEBY NIE ZADŁUŻALI SIĘ...

Logika banku centralnego
jest niby zrozumiała.Ustalił bardziej rygor-
ystyczne limity makroostro-
żnościowe dla wszystkich
banków na czwarty kwartał
br. w zakresie udzielania po-życzek kredytobiorcom o wy-
sokim obciążeniu długiem.Żeby ci jeszcze bardziej się
nie zadłużyli...

40 PROC. ODSETKÓW!

Pod koniec lipca br. łączna
suma zadłużenia Rosjan na
kartach kredytowych osią-
gnęła rekordowy poziom 4,8
bln rubli (ok. 45,5 mld euro),
co oznacza wzrost o 42 proc.
rok do roku!Liczba wydanych kart
wzrosła o 11 proc. w ciągu
roku, do 94 mln, z czego 7 mln
nie była spłacana na czas.Okres bezodsetkowy kart
kredytowych w dużych ban-
kach wynosi 50–100 dni, a po
jego upływie całkowity koszt
kredytu wynosi średnio od
23 do 40 proc.Z kolei kredyty konsu-
menckie są oprocentowane
średnio 40 proc. w skali roku
i są naliczane już od pierw-
szego miesiąca... ■

Amerykański noblista z polskimi korzeniami

Amerykańscy biolodzy
Victor Ambros i Gary Ru-
vkun zostali tegorocznymi
laureatami Nagrody Nobla
w dziedzinie medycyny lub fi-
zjologii – ogłosił w poniedziałek
w Sztokholmie Komitet
Noblowski. Doceniono ich
za „odkrycie mikroRNA i jego
roli w regulacji aktywności
genów po transkrypcji”.Jak wyjaśnił Komitet No-
blowski, Victor Ambros oraz
Gary Ruvkun odkryli mi-
kroRNA (miRNA), nową kla-
sę małych cząsteczek RNA,
która ogrywa kluczową rolę
w regulacji aktywności ge-
nów. MikroRNA mają un-
damentalne znaczenie dla
rozwoju i funkcjonowania or-
ganizmów, w tym - człowieka.Jeden z tegorocznych no-
blastów w dziedzinie medycy-
ny Victor Ambros ma polskie
pochodzenie. Jego ojciec wy-
emigrował z Polski do USA
tuż po drugiej wojnie świa-
towej. Ambros wychowywał
się na farmie. Jest pierwszym
naukowcem w rodzinie.Victor Ambros, urodził
się w 1953 r. w miejscowości
Hanover (New Hampshire,
USA). Wychowywał się
na farmie wraz z siedmior-
giem rodzeństwa.W maju 2013 r. na łamach
„Journal of Cell Biology”
wspominał: „Byłem pierw-
szym naukowcem w mojej
rodzinie. Mój tata był imi-
grantem z Polski. Przybył do
Stanów Zjednoczonych tużpo drugiej wojnie światowej
i spotkał moją mamę. Po-
brali się, przeprowadzili na
farmę w Vermont i zaczęli
uprawiać ziemię. Moje rodzeń-
stwo i ja dorastaliśmy pośród
krów i świń, i pomagaliśmy
siać i zbierać kukurydzę, w pra-
cach tego rodzaju”.Obecnie jest profesorem
University of Massachusetts
Medical School w Worcester
(Massachusetts).Drugi tegoroczny laureat
Nagrody Nobla w dziedzi-
nie medycyny Gary Bruce
Ruvkun urodził się w mar-
cu 1952 r. w Berkeley (Kali-
fornia, USA). Jest biologiem
molekularnym. ■

PAP

W Wilnie na placu Ratuszowym był obchodzony Europejski Dzień Donacji i Transplantacji

Fot. Žygimantas Gedvila, ELTA

„The Times”: w czasie, gdy USA są niezdecydowane, Polska wskazuje drogę

Mocna gospodarka, siła militarna i świadomość rosyjskiego zagrożenia czynią z Polski kluczowe państwo w Europie, co jest szczególnie istotne wobec niezdecydowania Stanów Zjednoczonych – pisze w poniedziałek w „The Times” Edward Lucas, publicysta tej gazety i ekspert ds. bezpieczeństwa.

Zwrócił uwagę, że przy obecnym tempie wzrostu gospodarczego Polacy wkrótce będą bogatsi od Brytyjczyków pod względem dochodu narodowego na mieszkańca mierzonego siłą nabywczą, a polska gospodarka jest dziś ponad dziewięć razy większa niż w 1989 roku, gdy upadał

system komunistyczny. Przypomniał, że Wielka Brytania wydaje ledwie 2 proc. PKB na obronność, natomiast Polska w przyszłym roku wyda 5 proc., już teraz ma trzecie co do wielkości siły zbrojne w NATO (po USA i Turcji) i kupuje nowoczesne czołgi, artylerię i myśliwce.

„Powód jest prosty: Polacy wiedzą, że ambicje Kremla wykraczają daleko poza Ukrainę. Już teraz (Rosja) wkracza na południe od Polski. Na Węgrzech Viktor Orban, miękki wobec Chin i Rosji, i coraz bardziej autokratyczny w kraju, był kiedyś wyjątkiem w polityce europejskiej. Niedawne wybory skierowały sąsiednią Słowację w tę samą stronę;

następna będzie Austria, a po przyszłorocznych wyborach całkiem możliwe, że Czechy” – napisał Lucas.

Zauważył, że rosnące wpływy Rosji w Europie Środkowej utrudniają wyłapywanie szpiegów, a także osłabiają szybkość podejmowania decyzji w NATO i UE, co w czasie kryzysu ma kluczowe znaczenie. Polska spogląda więc na północ, w kierunku krajów o podobnych poglądach – Litwy, Łotwy i Estonii, które od dawna ostrzegają przed rosyjskim zagrożeniem – oraz krajów nordyckich, które szybko na to zagrożenie reagują.

Z Londynu Bartłomiej Niedziński /PAP

Imieniny

8 października

Artemona,
Demetriusza,
Ewodii, Gintera,
Guntera, Laurencji,
Ludwika, Marcjusza,
Pelagii, Symeona,
Taidy, Walerii

9 października

Aarona, Abrahama,
Arnolda, Bogodara,
Bożdara, Dionizego,
Guncerza, Piotra,
Sary, Sybilla,
Wincentego

Cytat dnia

„Demonstrowanie przez państwa NATO woli obrony i gotowości wykorzystania sił zbrojnych w obronie sąsiednich krajów najsukcesywniej pokazują Kremłowi, że wojna z Sojuszem to najgorszy z możliwych pomysłów” – powiedział szef sztabu generalnego sił zbrojnych Norwegii gen. Eirik Kristoffersen.

Liczba dnia

13,13 centów – o tyle w przyszłym roku ma stanąć 1 kilowatogodzina energii elektrycznej na Litwie. Takie prognozy deklaruje Państwowa Służba Regulacji w Dziedzinie Energetyki. Jest to cena hurtowa.

Wyrazy głębokiego współczucia i słowa otuchy
dyrektorowi Gimnazjum w Rukojniach

Olegowi Nikończykowi

z powodu śmierci **Mamy**.

Łączymy się w bólu i modlitwie z **rodziną i bliskimi**.

Grono pedagogiczne Gimnazjum w Rukojniach

TRANSPORT We wrześniu lotniska litewskie obsłużyły o 10 proc. więcej pasażerów

Litewskie Porty Lotnicze (LTOU), spółka zarządzająca trzema lotniskami, obsłużyły we wrześniu rekordową liczbę pasażerów – 633 tys. osób, czyli o 10 proc. więcej niż rok temu i o 5 proc. więcej niż we wrześniu 2019 roku.

„To kolejny miesiąc w tym roku, w którym poprawiony został rekord wszech czasów pod względem liczby pasażerów obsłużonych w danym miesiącu w sieci lotnisk” – poinformowała w poniedziałek spółka LTOU.

We wrześniu przez lotnisko w Wilnie podróżowało 471 000 pasażerów (o 7 proc. więcej niż rok temu), 128 000 (14 proc.) z Kowna i 34 000 (31 proc.) z Połagi. Według LIA, we wrześniu tanie linie lotnicze obsłużyły na Litwie o 4 proc. mniej pasażerów niż rok temu, podczas gdy tradycyjne linie lotnicze przewiozły o 3 proc. więcej osób. W ubiegłym miesiącu wszystkie litewskie lotniska obsłużyły około 5,4 tys. lotów – o 6 proc. więcej niż rok temu – i oferowały 83 regularne trasy.

ZATRUDNIENIE Wzrosła liczba obcokrajowców pracujących w sektorze produkcyjnym

W tym roku 342 firmy produkcyjne zatrudniły 5 334 tys. pracowników z 76 krajów trzecich, podczas gdy liczba obcokrajowców pracujących w przemyśle wzrosła 1,5-krotnie w ciągu roku do 14,871 tys., podał „Verslo žinios” w poniedziałek 7 września. Według Służby Zatrudnienia, 1 października cudzoziemcy byli

zatrudnieni w 1,884 tys. firm produkcyjnych, co oznacza wzrost o 22,8 proc. rok do roku (1,502 tys.). Najwięcej obcokrajowców – 713 – pracuje w firmie remontującej statki Verslo krantas. 556 obywateli państw trzecich było zatrudnionych w przedsiębiorstwie przetwórstwa mięsnego Biovela-Utenos mėsa, 535 – u producenta sprzętu elektrycznego PKC Group Lithuania, 427 i 352 – w przedsiębiorstwach remontu statków Danės perlas i Mabrocona. Przemysł spożywczy zatrudnia 2 646 tys. obywateli państw trzecich, przemysł metalowy 2 112 tys., a inne firmy produkcyjne (biżuteria, materace, różne meble itp.) 1 605 tys.

WILNO XVII-wieczne naczynie liturgiczne zostanie wystawione w Pałacu Władców

Naczynie liturgiczne stworzone na Litwie w XVII w. zostanie wystawione w Sali Skarbów Muzeum Pałacu Władców.

Według muzeum, specjaliści od skarbów historycznych i historycy sztuki, którzy zbadali naczynie liturgiczne, twierdzą, że jest ono cenne zarówno z artystycznego, jak i typologicznego punktu widzenia, ponieważ na Litwie nie ma analogów tej formy, a relikw z czasów Wielkiego Księstwa Litewskiego, który pojawił się na rynku, jest niezwykle rzadkim przypadkiem.

„Naczynie można sklasyfikować jako jedno z najstarszych naczyń liturgicznych, które przetrwały w naszym kraju, a herby wygrawerowane na stopie przypominają nam o ludziach żyjących w XVI i XVII w., więc naczynie jest również ważnym źródłem historycznym” – mówi Dalius Avižinis, kierownik Działu Zbiorów Muzeum Pałacu Wielkich Książąt Litewskich. Według muzeum, skarby złotnicze stworzone przed połową XVII w. są bardzo rzadkie na Litwie z powodu inwazji, grabieży i zniszczeń dokonanych przez Moskwę.

OBRONA Litwa zamawia dodatkowe systemy obrony powietrznej NASAMS

Litwa nabyła dodatkowe systemy obrony powietrznej średniego zasięgu NASAMS za 234 mln euro, poinformował w piątek 4 września minister ochrony kraju Laurynas Kasčiūnas. „Obrona powietrzna ma kluczowe znaczenie nie tylko dla Litwy, ale także dla całego Sojuszu” – powiedział minister na piątkowej konferencji prasowej. Powiedział, że umowa została podpisana w czwartek, a zwiększenie funduszy na obronność pomogło przyspieszyć zakup planowany na 2031 r. „Jest to system przeznaczony do niszczenia pocisków manewrujących, śmigłowców, samolotów i podobnych obiektów powietrznych” – powiedział Kasčiūnas. Jest to trzeci system NASAMS, który zostanie zakupiony przez Litwę.

SONDAŻ Strażacy cieszą się największym zaufaniem na Litwie

Obywatele Litwy nadal najbardziej ufają strażakom, ale zaufanie do Sodry spadło, wynika z sondażu Vilnorus zleconego przez Lietuvos rytas i opublikowanego w piątek 4 września. Według sondażu 88,7 proc. respondentów ufa strażakom, a 1,9 procent nie. W lipcu, kiedy przeprowadzono ostatni sondaż Vilnorus, liczby te wynosiły odpowiednio 90,1 proc. i 1,3 proc. Według sondażu, 64,8 proc. respondentów ufa policji, podczas gdy 9,6 proc. nie (odpowiednio 65,6 proc. i 9,3 proc. w lipcu), 59 proc. obywateli ufa Litewskim Siłom Zbrojnym, podczas gdy 13,5 proc. respondentów nie ufa (odpowiednio 63 proc. i 10,7 proc. w lipcu).

Str. opr. Alicja Klonowska na podst. BNS, mat. pras., inf. wł.; Fot. ELTA; alicja.klonowska@kurierwilenski.lt

Šimaitis: „Największym problemem na Litwie jest to, że nikogo nie obchodzą problemy zwykłych ludzi“

Honorata Adamowicz: Co skłoniło Pana do kandydowania do Sejmu?

Raimondas Šimaitis, kandydat do Sejmu w jednomandatowym okręgu wyborczym Południowej dzielnicy Wilna, założyciel i lider Stowarzyszenia „Rodzina Państwo Naród”:

Nie podjąłem sam decyzji o kandydowaniu, ale zostałem zaproszony do kandydowania przez społeczność Południowej dzielnicy Wilna, ponieważ władze nie reagują na prośby o pomoc. Przed wyborami składają wiele obietnic, ale po wyborach nie pojawiają się przed wyborcami. Zaproszono mnie do kandydowania, ponieważ byłem wystarczająco aktywny. Przyniosłem wiele korzyści wszystkim mieszkańcom Litwy, kiedy sprzeciwiłem się w sprawie podatku od nieruchomości. Aby kandydować, zebrałem 1 407 podpisów. Głównym powodem, dla którego zgodziłem się kandydować, było to, że zostałem zatrzymany dwa razy za to, że otwarcie wyraziłem swoje poglądy i dwa razy spaliłem kolorową tkaninę. I właśnie wtedy zdałem sobie sprawę, że zmierzamy w kierunku dyktatury.

Byłem prześladowany również za to, że napisałem na mojej stronie na Facebooku, co zrobić, jeśli wróg zaatakuje Litwę. Tam szczegółowo opisałem, jak prowadzić wojnę partyzancką i jak zrobić koktajl Mołotowa i podpalić sprzęt wroga. Za ten wpis byłem ścigany, oskarżono mnie za podżeganie do niszczenia obcego mienia. Wyobraźmy sobie, do jakiego poziomu posunęło się nasze państwo. A więc dwa razy byłem oskarżony, a potem uniewinniony. Ale kiedy postanowiłem kandydować do parlamentu, a raczej kiedy ludzie nominowali mnie do reprezentowania ich w wyborach, otrzymałem telefon od śledczego z policji z prośbą o stawienie się na przesłuchanie. Zapytałem, dlaczego? Przecież ta sprawa została

■ Raimondas Šimaitis Fot. archiwum prywatne

Drugą rzeczą, którą chciałbym zrobić, jest naprawienie systemu edukacji, ponieważ obecnie nauczyciele nie otrzymują normalnych pensji. W szkołach brakuje podręczników i musimy płacić za zeszyty ćwiczeń.

zamknięta? Odpowiedziano mi, że prokurator zdecydował się ją wznowić. Nie ma znaczenia, że nie ma żadnych nowych okoliczności. Postrzegam to jako prześladowanie. Przykro mi, ale nie chcę żyć w takiej Litwie. Chcę żyć w wolnej Litwie, gdzie wszyscy ludzie są szanowani i słuchani.

Jakie byłyby Pana pierwsze kroki, gdyby Pan został wybrany do Sejmu?

W przeciwieństwie do innych kandydatów, mam już osiągnięcia. Pierwszą rzeczą, którą już zrobiłem, jest podatek od nieruchomości – kiedy chciano go wprowadzić, sprzeciwiłem się temu. To jest coś, czym naprawdę mogę się pochwalić, ponieważ nikt oprócz mnie nie chciał tego zrobić. Wykonałem już świetną robotę dla całej Litwy. Kiedy „kolorowi” zażądali partnerstwa, było palenie kolorowych tka-

nin i był to protest przeciwko temu partnerstwu, które, dzięki Bogu, nie zostało zaakceptowane, i mam nadzieję, że również się do tego przyczyniłem.

Jeżeli zostanę wybrany, to pierwsze, co zrobię, to przede wszystkim przywrócenie polityki ludziom. Ponieważ teraz politycy w ogóle nie reprezentują ludzi, w ogóle ich nie słuchają, po prostu pojawiają się przed wyborami, ładnie obiecują i to wszystko. Przeniósłbym politykę na nowy poziom, aby każdy w okręgu wyborczym mógł zadzwonić do wybranego przedstawiciela i przedstawić swój problem. Drugą rzeczą, którą chciałbym zrobić, jest naprawienie systemu edukacji, ponieważ obecnie nauczyciele nie otrzymują normalnych pensji. W szkołach brakuje podręczników i musimy płacić za zeszyty ćwiczeń. Przy Ministerstwie Edukacji działa 120 instytucji publicznych, które pochłaniają cały budżet.

Trzecią rzeczą, którą chciałbym zrobić, jest wprowadzenie przetargów publicznych do domeny publicznej.

Zam. 2821

Politinė reklama bus apmokėta iš LT 877189900582724657 rinkiminės kampanijos sąskaitos

Papież Franciszek mianował 21 nowych kardynałów – wśród nich abp Rolandas Makrickas z Litwy

W niedzielę, 6 października, po modlitwie Anioł Pański papież Franciszek ogłosił nazwiska 21 nowych kardynałów. Jak powiedział, ukazują oni powszechność Kościoła. Jest wśród nich Litwin – abp Rolandas Makrickas, archiprezbiter koadiutor Bazyliki Papieskiej Santa Maria Maggiore w Rzymie.

Przed ogłoszeniem nowych kardynałów Papież Franciszek powiedział: „Ich pochodzenie wyraża powszechność Kościoła, który nadal głosi miłosierną miłość Boga wszystkim ludziom na ziemi. Włączenie ich do diecezji rzymskiej jest wyrazem nierozdzielnej więzi między Stolicą Piotrową a Kościołami partykularnymi rozszanymi po całym świecie”.

Nowomianowani kardynałowie otrzymają insygnia tej godności na konsystorzu, który będzie miał miejsce w Watykanie 8 grudnia – w uroczystość Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny. Nowi kardynałowie pochodzą z 18 państw. Po raz pierwszy w historii swego kardynała będą miały Serbia i Iran, a po wielu latach przerwy – Algieria. Wśród nominatów nie ma Polaka.

Zwraca uwagę duża liczba zakonników (aż 11). Najwięcej nominatów reprezentuje Europę (7) i Amerykę Łacińską (5). Są m.in. z Algierii, Anglii, Argentyny, Australii, Brazylii, Chile, Ekwadoru, Japonii, Kanady, Indii, Iranu, Italii, Peru, Filipin, Serbii, Wybrzeża Kości Słoniowej. Trzech pracuje w Kurii Rzymskiej, jeden jest byłym nuncjuszem apostolskim. Dwoch należy do obrządków wschodnich (ukraińskiego greckokatolickiego i syromalankarskiego). Najstarszy ma 99 lat, a najmłodszy 44.

Rolandas Makrickas urodził się 31 stycznia 1972 r. w Birżach na Litwie. 20 lipca 1996 r. przyjął święcenia kapłańskie. W latach 1996–2001 pełnił stanowisko sekretarza Konferencji Episkopatu Litwy. W roku 2000 był przewodniczącym Narodowego Komitetu Obchodów Wielkiego Jubileuszu Roku 2000. W roku 2004 na Papieskim Uniwersytecie Gregoriańskim uzyskał stopień doktora

Abp Rolandas Makrickas zostanie piątym kardynałem w historii Litwy
Fot. vaticannews

Nowomianowani kardynałowie otrzymają insygnia tej godności na konsystorzu, który będzie miał miejsce w Watykanie 8 grudnia – w uroczystość Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny. Nowi kardynałowie pochodzą z 18 państw. Po raz pierwszy w historii swego kardynała będą miały Serbia i Iran, a po wielu latach przerwy – Algieria. Wśród nominatów nie ma Polaka.

historii Kościoła. 1 lipca 2006 r. został przyjęty do służby dyplomatycznej Stolicy Apostolskiej. Pracował w nuncjaturach w Gruzji, Szwecji, Stanach Zjednoczonych Ameryki, Gabonie oraz w Sekcji

Spraw Ogólnych Sekretariatu Stanu Stolicy Apostolskiej.

Od 15 grudnia 2021 r. R. Makrickas jest komisarzem nadzwyczajnym papieskiej Bazyliki Matki Bożej Większej (Santa Maria Maggiore) w Rzymie. Papież Franciszek regularnie odwiedza tę bazylikę – zawsze przed każdą podróżą zagraniczną i po jej zakończeniu oraz przed wszystkimi ważnymi wydarzeniami swego pontyfikatu.

11 lutego ubiegłego roku Papież Franciszek mianował R. Makrickasa arcybiskupem tytularnym Tolentino. Sakry udzielił mu w bazylice Matki Bożej Większej 15 kwietnia 2023 kardynał Pietro Parolin, sekretarz stanu Stolicy Apostolskiej, a towarzyszyli mu kardynał Stanisław Ryłko i arcybiskup Edgar Peña Parra.

20 marca bieżącego roku Papież Franciszek ustanowił go archiprezbiterem koadiutorem bazyliki Matki Bożej Większej. ■

Na podstawie: niedziela.pl,
vaticannews.va

Wyburzona przez Sowietów kaplica wróciła na Antokol

W niedzielę 6 października miała miejsce uroczystość wyświęcenia kaplicy na Antokolu, przy kościele pw. św. Piotra i Pawła. Choć nie stoi dokładnie tam, gdzie stała wyburzona w 1953 przez Sowietów poprzedniczka, to „przywraca pierwotny wizerunek okolicy”.

W uroczystości brał udział biskup Jonas Ivanauskas z Koszedar. Wydarzenie uświetnił występ Żeńskiego Chóru „Liepos”. Proboszcz parafii pw. św. Piotra i Pawła, ks. prałat Wojciech Górlicki, zaznaczył, że na kaplicy widnieją słowa, które wypowiedział św. Jan Paweł II, gdy w 1993 r. podczas pielgrzymki na Litwę odwiedził cmentarz na Antokolu.

„Nie dopuść już nigdy, by bracia w wierze stali się wrogami, podzieleni przez odmienne interesy, język, narodowe sztandary, tradycje i gwałtowne namiętności” — czytamy na kaplicy.

SOWIECI ZBURZYLI KAPLICĘ W LATACH 50.

Kapliczka została zburzona w czasach sowieckich, najpewniej w 1953 r., w czasie rekonstrukcji drogi i powstawania ronda. Państwo przestrzegało wtedy polityki ateizmu, więc kapliczka nie mogła uniknąć swojego losu, więc jej zachowanie nie było brane pod uwagę podczas sporządzania projektów dla nowych dróg.

Odbudowana kaplica jest odwzorowana na podst. planu, który zachował się z 1952 r. Jest to wg formy identyczna kaplica. Jak w Salonie Politycznym Radia „Znad Wilii” komentował ks. Górlicki, będą różniły niuanse, ale ogólna idea kaplicy została zachowana dzięki planom, które powstały w 1952 r., a więc krótko przed wyburzeniem.

Na autentycznym miejscu nie była możliwa odbudowa, bo teraz funkcjonuje tam rondo. Jednak kaplica jest widoczna dla wszystkich przejeżdżających.

„Celem duchowym tej kaplicy jest, aby każdy przejeżdżający

przez rondo bądź przechodzący przez plac Jana Pawła II mógł rzucić okiem na krzyż, na Matkę Bożą na górnej kondygnacji kaplicy” — mówił ks. Górlicki w rozmowie z Renatą Widtmann.

Kaplicę ufundował znany na Litwie przedsiębiorca z Janowa, Andrius Janukonis, za pośrednictwem fundacji charytatywnej „Fondas Janukonis”. Kontakt z nim udał się za pośrednictwem mecenasa Czesława Okińczycza.

NIE WSZYSTKO MOŻNA PRZYWRÓCIĆ

Nie jest z kolei planowane ponowne zasadzenie lipy, która rosła wcześniej przy kaplicy. Według podań historycznych, miała być zasadzona ona przez Piotra Gasztołda, kasztelana wileńskiego, uczestnika bitwy pod Grunwaldem. Ponowne zasadzenie lipy póki co nie było rozważane z racji

na zabetonowanie przestrzeni dookoła kaplicy.

„Ta kaplica na swój sposób przywraca pierwotny wizerunek okolicy kościoła, tego miejsca przed nim. Jest to powrót do tego, co było, ale też powrót do starej tradycji oddawania czci Chrystusowi, Matce Bożej, w przeróżnych kaplicach. Była też kaplica św. Weroniki, przy kościele św. Rafała. Została tylko kaplica św. Jacka niedaleko Rynku Kwiatowego. To powrót do tej starej pięknej tablicy przydrożnych kaplic” — wyjaśniał ks. prałat.

Niedawno parafia pw. św. Piotra i Pawła mogła się pochwalić wyremontowaniem fasady. Projekt ten wg informacji na stronie parafii pochłonął ok. 280 tys. euro. Na ten cel swoje środki ofiarowało blisko pół tysiąca imiennych ofiarodawców i rodzin, nie licząc wpłat anonimowych i innych.

Opr. Apolinary Klonowski
na podst. mat.pras., inf.wł., KW

W uroczystości brał udział biskup Jonas Ivanauskas z Koszedar
Fot. Marian Paluszkiewicz

„Uciekali przed sowieckim rajem”

Konferencja na temat powojennej emigracji

Ilona Lewandowska

Centrum Badań nad Ludobójstwem i Ruchem Oporu Mieszkańców Litwy (lit. Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras – LG-GRTC), upamiętniając 80. rocznicę trzeciej fali litewskiej emigracji, zorganizowała 4 października w Parku Pamięci w Tuskulanach międzynarodową konferencję „Wielki exodus z krajów bałtyckich: procesy emigracyjne w Europie 1944–1949”. Konferencja skupiała się również na procesach historycznych i transformacji w Małej Litwie i Prusach Wschodnich w latach 1944–1948.

WIELKI EXODUS Z KRAJÓW BAŁTYCKICH

– Wspominamy dziś 80. rocznicę wielkiej fali wychodźstwa z krajów bałtyckich. W kontekście aktualnych wydarzeń, gdy nieopodal naszych granic trwa wojna, ta dyskusja nabiera innego znaczenia. Dziesiątki tysięcy uchodźców z krajów bałtyckich ruszyły wówczas na Zachód nie w poszukiwaniu lepszego życia, ale chroniąc się przed tak zwanym sowieckim rajem, który w praktyce był równoznaczny z terrorem i deportacjami, uciekało od sowieckiego wojska. Dziś to samo doświadczenie staje się ponownie częścią życia tysięcy ludzi – zauważyła dr Daiva Dapkutė, badaczka z Instytutu Diaspory Litewskiej na Uniwersytecie Witolda Wielkiego.

– Masowa emigracja w 1944 r. była często bardzo spontaniczna, ludzie podejmowali decyzję o wyjeździe w ostatnim momencie, często nie mieli czasu nawet na zabranie swoich rzeczy. Wielu z uciekinierów uważało, że wyjeżdża na krótko. Niewielu rozumiało, że wyjeżdżają na długo, że będą emigrantami – opowiadała badaczka.

Naukowcy, uczestniczący w konferencji mówili o okolicznościach, przyczynach i skutkach masowej emigracji z państw bałtyckich, życiu uchodźców w Europie Zachodniej a także w innych krajach, które emigranci wybrali na nowe miejsca swojego zamieszkania.

„W kontekście aktualnych wydarzeń, gdy nieopodal naszych granic trwa wojna, ta dyskusja nabiera innego znaczenia” – podkreśliła dr Daiva Dapkutė

DROGA PRZEZ POLSKĘ

Dr Vitalija Stravinskienė z Instytutu Historii Litwy przedstawiła temat: Akcja przesiedleńcza do Polski: szansa na opuszczenie Litwy (1944–1947). – Dla Litwinów otworzyła się jeszcze jedna droga wyjazdu ze Związku Sowieckiego, której nie mogli wykorzystać Łotysze i Estończycy. To była droga przez Polskę, w ramach powojennych przesiedleń – zauważyła badaczka. Stravinskienė zauważyła, że z tej drogi skorzystało ok. 5 tys. Litwinów, którzy najczęściej wyjeżdżali nieoficjalnie,

korzystając z fałszywych dokumentów lub wyjeżdżając bez dokumentów (np. wskakując ukradkiem do pociągów).

– O możliwość wyjazdu z Litwy w ramach tzw. repatriacji starali się przedstawiciele litewskiej inteligencji, działacze podziemia, ale także Litwini z Suwalszczyzny, którzy przed wojną byli obywatelami II RP, a którym odmówiono możliwości wyjazdu, Żydzi, którzy w tym czasie znaleźli się na Litwie, a przed wojną nie mieli polskiego obywatelstwa oraz Tatarzy i Karaimi, którym także nie dano możliwości wyjazdu.

9.>>

Naukowcy, uczestniczący w konferencji mówili o okolicznościach, przyczynach i skutkach masowej emigracji z państw bałtyckich

8.>>

Ci ludzie starli się na różny sposób zdobyć fałszywe dokumenty, a oczywiście było to możliwe za pewną opłatą czy też dzięki osobistym powiązaniom. W końcu sposobem na otrzymanie zezwolenia na wyjazd były fikcyjne małżeństwa, zawierane tylko po to, by przekroczyć granicę Związku Sowieckiego – podkreśliła historyczka.

Wstrząsający obraz zajęcia Małej Litwy przez Armię Czerwoną przedstawił dr Arūnas Bubnys, dyrektor generalny LGGTRC w referacie „Sowieckie zbrodnie w Prusach Wschodnich 1944–1948 r.”. Historyk przywołał przykłady wypowiedzi sowieckich propagandystów, wspomnienia świadków zbrodni oraz opisał zachowanie sowieckich „wyzwolicieli” na terenach Prus Wschodnich: morderstwa, gwałty i deportacje. Historycznej ocenie wydarzeń w Prusach Wschodnich w latach 1944–1945 swój referat poświęcił także historyk z Uniwersytetu Kłajpedzkiego, dr Hektoras Vitkus, który wiele uwagi poświęcił sowieckim zbrodniom na cywilach.

SZEROKIE SPOJRZENIE NA TEMAT WYCHODŹSTWA

Doświadczenie emigracji związanej z rozpoczęciem sowieckiej okupacji omawiali także badacze z Łotwy i Estonii. Podczas konferencji została zaprezentowana książka Juozasa Banionisa „Ślady życia Dipuków”. W spotkaniu wziął udział również Vytautas Landsbergis, który podzielił się swoimi spostrzeżeniami na temat tych wydarzeń.

Jak podkreślają organizatorzy konferencji, zawierucha II wojny światowej, okupacja sowiecka i nazistowska bezlitośnie dotknęły i rozproszyły naród litewski. Po doświadczeniu sowieckiego terroru w latach 1940–1941, latem 1944 r. Litwini, obawiając się zbliżającej się drugiej sowieckiej okupacji, zaczęli wycofywać się dalej na Zachód – rozpoczęła się trzecia fala litewskiej emigracji. Litwini najpierw uciekali do zachodniej części Niemiec, do amerykańskiej, francuskiej i brytyjskiej strefy okupacyjnej, mając nadzieję na ucieczkę przed fizycznym zniszczeniem i pre-

Podczas konferencji została zaprezentowana książka Juozasa Banionisa „Ślady życia Dipuków”

sją moralną. Dołączyli do nich rodacy przymusowo deportowani podczas okupacji hitlerowskiej na roboty lub osadzeni w obozach koncentracyjnych i więzieniach. Wszyscy oni, tak uchodźcy wojenni jak i wygnańcy polityczni, osiedlili się w Europie Zachodniej, a większość z nich znalazła schronienie w tzw. obozach dla wysiedleńców.

EMIGRACJA – NIWYGODNY ŚWIADEK SOWIECKIEJ OKUPACJI

– To znacząca część narodu litewskiego, która znalazła się w świecie zachodnim po II wojnie światowej i stała się znakiem protestu przeciw-

ko podporządkowaniu ich ojczyzny. Ostatecznie ci obywatele Republiki Litewskiej stali się swego rodzaju „niewygodnym elementem” dla Sowietów, rozpowszechniając na Zachodzie prawdziwe informacje o sowieckiej okupacji, represjach reżimu sowieckiego i walkach litewskich partyzantów przeciwko okupantowi – zauważyła organizatorka konferencji dr Kristina Burinskaitė, dyrektorka Departamentu Badań nad Ludobójstwem i Ruchem LGGTRC.

14 czerwca 1949 r. opublikowano Kartę Litewską, która, jak podkreślają organizatorzy konferencji, zanim Litwini rozprzestrzenili się po całym wolnym świecie, położyła podwaliny pod ideologię przyszłej aktywnej politycznie diaspory, która zgromadzi się w różnych społecznościach litewskich w różnych krajach. Był to dokument łączący Litwinów więzami duchowymi, zwany „Katechizmem Narodowym” – głoszący „w imię odwiecznych dążeń narodu litewskiego”. Było zatem nieuniknione, że Karta Litewska rozwinie ideę niepodległego państwa litewskiego, która między innymi zapewni przetrwanie narodu. Wielkim zadaniem diaspory politycznej było „niedopuszczenie do zapomnienia i pogrzebienia sprawy litewskiej w wolnym świecie”. ■

Fot. LGGTRC

TVP
WILNO

W spotkaniu wziął udział również Vytautas Landsbergis, który podzielił się swoimi spostrzeżeniami na temat wydarzeń

Wrześniowe ceny żywności – huśtawka tanio-drogo

Aleksander Borowik

Jakie były ceny żywności we wrześniu – co było najtańsze, a co najdroższe? Arūnas Vizickas, dyrektor Pricer.lt, powiedział dla „Kuriera Wileńskiego”, że miniony miesiąc był pod znakiem huśtawki cenowej. Niektóre towary staniały nawet o ponad 30 proc., ale inne nadal były drogie – zanotowaliśmy negatywnie imponujący wzrost o 50 proc. – mówi szef portalu monitorującego ceny w krajowych sklepach.

GÓRA...

W minionym miesiącu – w porównaniu do września ubiegłego roku, zaobserwowano, jakie produkty najbardziej staniały lub zdrożały.

Przykładowo we wspomnianym okresie cena czosnku wzrosła prawie dwukrotnie (47 proc.), proszek kakaowy wzrósł o jedną trzecią (34 proc.).

O jedną piątą wzrosła także cena czekolady, a sok pomarańczowy o prawie jedną piątą.

...DÓŁ

Jak wynika z obserwowanych cen we wrześniu – honoru tańszych towarów bronią owoce i warzywa.

Choć większego szala tu nie ma. W tym roku ceny były średnio o około 10 proc. niższe niż w roku ubiegłym.

Na ich wysokość wpływ ma przede wszystkim wielkość zbiorów, a te – od pogody, jak też zmian klimatycznych, niestabilnej sytuacji geopolitycznej.

Ale jak wynika z monitoringu cen – cena jabłek (najlepsze zbiory od 5 lat) i gruszek spadła aż o ok. 30 proc.

Cebula była tańszą o 31 proc., kapusta biała o 23 proc., pomidory o 22 proc. i były o prawie jedną czwartą tańsze niż przed rokiem.

Ze statystyki żywnościowej można było zauważyć, że staniał także olej słonecznikowy i rzepakowy. Ich cena spadła o około jedną czwartą.

■ W sklepach możemy obserwować jesienną huśtawkę cenową Fot. M. P.

ZIEMNIAKI – TANIEJ O 40 CZY 10 PROC.?

W sierpniu–wrześniu tego roku cena cebuli była o 30 proc. niższa niż przed rokiem, a cena świeżych ziemniaków w sklepach – o ponad 40 proc.

Choć np. sprzedawcy z wileńskiego rynku kalwaryjskiego nie tryskają takim optymizmem.

Duże ziemniaki, dobrego gatunku – np. Laura, Vineta czy Concordia, które są szczególnie dobre na cepeliny i kasze sprzedają po niecałe euro.

„Tak, na razie jest taniej niż przed rokiem. Ale chyba tylko o jakieś 10 proc.” – mówią. I nie wiadomo, jak długo tak będzie, bo do wiosny pójdą transporty np. do „wysuszonej” Rumunii czy Słowenii.

OLIWA I RYŻ

Cena oliwy z oliwek znacznie wzrosła ze względu na suszę i wyjątkowo słabe zbiory w latach 2022 i 2023.

Z kolei cena ryżu białego, długozłazistego wzrosła w wyniku ataków na Morzu Czerwonym i zwiększonych kosztów transportu tego towaru.

Średnia cena ryżu we wrześniu tego roku – w porównaniu do analogicznego okresu z ub. r., wzrosła o 18,3 proc., a cena oliwy z oliwek – o 12 proc.

KAKAO DROŻSZE O 200 PROC.!

Susza spowodowała, że podaż kakao na rynku jest rekordowo niska, więc jego cena jest aż o 200 proc. wyższa niż przed rokiem. Stąd sukcesywny wzrost cen czekolady i jej przetworów od początku 2023 r.

DROŻSZY SOK POMARAŃCZOWY

Sok pomarańczowy może być o 50 proc. droższy. Choć cena soku pomarańczowego w Ameryce Łacińskiej wzrosła już o około 30 proc. w związku ze słabymi zbiorami i chorobami drzew, to od dostawców pojawiają się pewne sygnały, że cena soku pomarańczowego może wzrosnąć nawet o 50 proc.

ZDROŻEJE CZOSNEK – KRÓL PRZYPRAW

Wzrosła cena czosnku, bodajże najważniejszej przyprawy naszych stołów, który np. teraz w Barborze kosztuje 4,49 euro za kg. Ze względu na geopolityczne towary tego rodzaju nie są już transportowane drogą lądową, a morską, co znacznie zwiększyło ich cenę. Trzy czwarte światowych zbiorów czosnku zbiera się w Chinach, a jedną dziesiątą w Indiach. ■

Uczniowie szkoły im. Cz. Miłosza w Pakienie w projekcie „Podlasie oczami młodzieży”

Szkoła Podstawowa im. Czesława Miłosza w Pakienie w dniach 19–20 września gościła grupę uczniów wraz z nauczycielami z partnerskiej Szkoły Podstawowej im. Lotników Polskich w Płocicznie Tartak.

Współpraca między naszymi szkołami trwa już ponad dziesięć lat. Nadal staramy się wzmacniać i kontynuować istniejące partnerstwo, dlatego dyrektor szkoły w Płocicznie-Tartak Katarzyna Gałaszewska i zastępca dyrektora ds. nauczania szkoły w Pakienie Irena Mazajło podpisały nowe porozumienie o współpracy między szkołami na lata 2025–2027.

Wzajemne spotkania, projekty, wymiana zbliżają nauczycieli, dzieci i młodzież z obu szkół, pozwalają wymienić się doświadczeniem, poznać kulturę regionów.

W tym roku realizowaliśmy wspólny projekt „Podlasie oczami młodzieży”, w którym wzięło udział 40 uczniów i 10 nauczycieli z obu szkół. W ramach projektu zorganizowane zostały zajęcia dla dzieci i młodzieży obejmujące cztery bloki tematyczne: temat kulinarny (naucz. Edyta Buzińska), promujący smaki Podlasia;

zajęcia plastyczno/techniczne z wykorzystaniem długopisów 3D (naucz. Damian Sołtysiuk) oraz zajęcia z wykorzystaniem wypalarek (naucz. Marek Klimaszewski), promujące symbole Podlasia; zajęcie informatyczne z wykorzystaniem aplikacji Kahoot, sprawdzające wiedzę uczniów na temat województwa podlaskiego, a także Litwy i Polski.

Dzięki projektowi uczniowie zdobyli nowe umiejętności praktyczne, pogłębili swoją wiedzę na temat kultury, historii i tradycji obu krajów. Wspólne działania przyczyniły się do nawiązania nowych znajomości i budowania przyjaźni między dziećmi.

Nauczyciele wzięli również udział w warsztatach metodycznych, które poprowadziła nauczycielka konsultantka z Centrum Edukacji Nauczycieli w Suwałkach Joanna Stabińska. Uczestnicy zajęć podzielili się swoimi doświadczeniami, spostrzeżeniami

mi oraz innowacyjnymi rozwiązaniami wykorzystywanymi w codziennej pracy nauczycieli.

Działalność współczesnej szkoły polega nie tylko na kształceniu młodego pokolenia, pobieraniu nauki, wychowaniu, ale również na nawiązywaniu kontaktów. Partnerstwo między szkołami kształtuje również ważne w dzisiejszym świecie postawy uczniów – odpowiedzialność i otwartość. Cieszymy się, że umowa podpisana między naszymi placówkami będzie sprzyjała umacnianiu więzów wśród młodzieży i nauczycieli.

Dziękujemy dyrekcji i nauczycielom z Polski za wspaniałą inicjatywę, zaangażowanie oraz otwartość, które umożliwiły realizację projektu integracyjnego „Podlasie oczami młodzieży”.

Irena Mazajło,
zastępca dyrektora ds. nauczania

W projekcie „Podlasie oczami młodzieży”, wzięło udział 40 uczniów i 10 nauczycieli z obu szkół

Fot. archiwum Szkoły Podstawowej im. Czesława Miłosza w Pakienie

Inauguracja 18. roku akademickiego w Filii UwB w Wilnie. Po raz pierwszy we własnej nowoczesnej siedzibie!

Anna Pieszko

Była to już 18. inauguracja od chwili rozpoczęcia funkcjonowania uczelni w Wilnie, co oznacza, że wileńska filia osiągnęła wiek dojrzały. Co więcej, rozpoczął się nowy okres w jej funkcjonowaniu – studenci przekroczyli progi nowoczesnej i przestronnej uczelni, dosłownie, po raz pierwszy. Odtąd zajęcia będą się odbywały w nowo wybudowanym budynku przy ul. Makowej 22.

STUDENCI, NAJLEPSZY PRYZMAT JAKOŚCI KSZTAŁCENIA

– Po raz pierwszy inaugurujemy nowy rok akademicki w nowej pięknej siedzibie, najnowszym budynku całego Uniwersytetu w Białymstoku. Rzecz najważniejsza: będziemy mogli powitać studentów pierwszego roku, których liczba stale wzrasta, co świadczy o tym, że jakość kształcenia jest rozpoznawalna, jest oceniana pozytywnie. To najlepszy pryzmat, poprzez który oceniamy jakość kształcenia – podczas konferencji prasowej mówił rektor Uniwersytetu w Białymstoku, prof. dr hab. Mariusz Popławski.

Jak dodał, władzom uczelni zależy, żeby nowa siedziba Filii UwB w Wilnie była wykorzystywana do rozmaitych przedsięwzięć, jak np. organizowania konferencji naukowych.

– Będziemy starali się zapraszać tutaj dziekanów, pracowników wszystkich wydziałów UwB, a mamy ich aż 15. Jesteśmy największą uczelnią w Polsce północno-wschodniej i jedyną uczelnią polską, która ma jednostkę za granicą – podkreślił rektor. Wyraził nadzieję, że w nowej siedzibie będą organizowane również przedsięwzięcia innego rodzaju i zaprosił organizacje społeczne funkcjonujące w Wilnie do współpracy, by

Inauguracja roku akademickiego 2024/2025 dla studentów wileńskiej Filii Uniwersytetu w Białymstoku była wyjątkowa.

Inauguracja nowego roku akademickiego w wileńskiej Filii UwB miała wyjątkowy charakter: odbyła się w nowoczesnej i przestronnej siedzibie przy ul. Makowej 22

Na uroczystość przybyli również przedstawiciele samorządów: Marszałek Województwa Podlaskiego Łukasz Prokorym, Wiceprezydent Miasta Białostok Tomasz Klim, poseł na Sejm RL Rita Tamašunienė, jak również działacze samorządowi z Wilna i rejonu wileńskiego, przedstawiciele biznesu z Wilna i Białegostoku, przedstawiciele organizacji społecznych.

z tej pięknej siedziby korzystała społeczność polska w Wilnie.

– Bardzo bym chciał, żebyśmy mogli zaproponować nowe kierunki studiów. To jest kwestia oczywista, którą musimy podnosić i realizować, dlatego że zmieniają się oczekiwania, do których musimy się dostosowywać – mówił rektor, nadmieniając, że rozważane jest uruchomienie kierunku stosunki międzynarodowe, ewentualnie poszerzanie oferty dla pedago-

gów. Już w październiku zaplanowana została debata edukacyjna z dyrektorami szkół i przedszkoli polskich, podczas której zostaną omówione potrzeby społeczności polskiej na Litwie.

NOWA KADENCJA, NOWE WYZWANIA

W wileńskiej Filii UwB swą kadencję rozpoczyna również nowa dziekan Wydziału Ekonomiczno-Informatycznego Filii UwB w Wilnie, dr hab. Urszula Wróblewska, prof. UwB. Będzie sprawować funkcję dziekan w okresie 2024–2028. Jak powiedziała, pierwszym wyzwaniem na nowym stanowisku była przeprowadzka z wynajmowanych pomieszczeń przy ul. Kalwaryjskiej, kolejnym – zapoznanie się z potrzebami i oczekiwaniami społeczności polskiej na Litwie.

– Początkowy okres swojej kadencji poświęcę na to, żeby poznać potrzeby społeczności polskiej na Litwie, ale również swoich pracowników, ich możliwości i motywacje.

12.>>

Jak się okazało, mamy bardzo duży potencjał, który ciągle będziemy rozwijać – zapowiedziała dr hab. Urszula Wróblewska.

Pani dziekan cieszyła się również z wyników rekrutacji. W tym roku na pierwszy rok studiów dostało się 190 absolwentów szkół polskich na Litwie: na informatykę – 40 osób, ekonomię I stopnia – 51, europeistykę – 41, pedagogikę przedszkolną i wczesnoszkolną – 41, ekonomię II stopnia – 17 osób.

Uroczystość inauguracji nowego roku akademickiego zaszczylicili swą obecnością wyjątkowi goście. Do Wilna przybyły władze uczelni oraz profesorzy: rektor Uniwersytetu w Białymstoku, prof. dr hab. Mariusz Popławski, prof. dr hab. Jerzy Nikitorowicz, prorektor ds. kształcenia dr hab. Krzysztof Korotkich, prorektor ds. rozwoju dr hab. Tomasz Bajkowski, prodziekan Filii UwB ds. studenckich i dydaktycznych dr Elżbieta Majewska, prodziekan Filii UwB ds. rozwoju i umiędzynarodowienia dr Małgorzata Wenclik, kanclerz UwB Tomasz Zalewski, dziekan Wydziału Nauk o Edukacji dr hab. Alicja Korzeniewska-Bondar, prodziekan Wydziału Prawa ds. dydaktyki dr hab. Tomasz Dubowski, prodziekan Wydziału Socjologii dr Agnieszka Karpińska.

Na uroczystości przybyli również przedstawiciele samorządów: Marszałek Województwa Podlaskiego Łukasz Prokorym, Wiceprezydent Miasta Białystok Tomasz Klim, poseł na Sejm RL Rita Tamaśunienė, jak również działacze samorządowi z Wilna i rejonu wileńskiego, przedstawiciele biznesu z Wilna i Białegostoku, przedstawiciele organizacji społecznych.

Po okolicznościowych przemówieniach dostojnych gości na zakończenie uroczystości rektor Uniwersytetu w Białymstoku, prof. dr hab. Mariusz Popławski, dokonał immatrykulacji studentów pierwszego roku, którzy uzyskali najwyższe noty w postępowaniu rekrutacyjnym.

Studenci, którzy wybrali naukę na tej uczelni, podkreślają przede wszystkim to, że mogą tu zgłębiać

Studenci tej uczelni doceniają zwłaszcza możliwość studiowania w języku ojczystym

W wileńskiej Filii UwB swą kadencję rozpoczyna również nowa dziekan Wydziału Ekonomiczno-Informatycznego Filii UwB w Wilnie, dr hab. Urszula Wróblewska, prof. UwB. Będzie sprawować funkcje dziekan w okresie 2024–2028.

wybrane kierunki w języku ojczystym, po polsku.

– Już po pierwszym tygodniu zajęć mogłem się przekonać, że to będą ciekawe studia – mówi Bartosz Urbanowicz, student pierwszego roku europeistyki. – Uważam, że możliwość studiowania w języku ojczystym w Wilnie, nie wyjeżdżając do Polski, nie zostawiając swojej rodziny, jest świetną inicjatywą i czymś, z czego trzeba korzystać. Bardzo ważne jest dla mnie, że mogę studiować po polsku. Ponadto studiowanie w tak nowoczesnym, przestronnym budynku jest naprawdę czymś fantastycznym – podkreśla.

– Naprawdę polecam studia na tej uczelni. Najważniejszym aspektem była dla mnie możliwość nauki po polsku. Ukończyłam studia licencjackie z ekonomii i postanowiłam, że będę dalej zgłębiać przedmiot na studiach magisterskich. Wykładowcy z Polski rozumieją, że na co dzień

posługujemy się wieloma językami, dlatego przymykają oczy na nasze niedoskonałości językowe, są bardzo wyrozumiali i bardzo klarownie tłumaczą swój przedmiot. Więc jak najbardziej polecam – mówi Diana Mickielewicz, studentka pierwszego roku ekonomii II stopnia.

Filia Uniwersytetu w Białymstoku w Wilnie – Wydział Ekonomiczno-Informatyczny swoją działalność rozpoczęła w 2007 r. To pierwsza filia uczelni zagranicznej na Litwie oraz pierwszy zamiejscowy wydział uczelni polskiej poza granicami kraju. Jej powołanie jest ogromnym sukcesem białostockiej uczelni, dyplomacji polskiej i litewskiej oraz polskiej mniejszości na Litwie. Wydział spełnia swą misję – co roku ponad stu absolwentów szkół polskich na Litwie podejmuje studia na kierunku: ekonomia I i II stopnia, informatyka, europeistyka, a od roku akademickiego 2023–24 zostaje również studentami na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna.

Uroczystość otwarcia nowego budynku wileńskiej Filii Uniwersytetu w Białymstoku przy ul. Aguonų 22 odbyła się 6 lipca 2024 r. Może tu studiować około 300 studentów. Koszty budowy wyniosły ponad 10 mln euro. Projekt sfinansowało Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego RP oraz Uniwersytet w Białymstoku.

Fot. Marian Paluszkiewicz

Sonda: Czego ludzie najbardziej oczekują od nowej władzy?

Już w najbliższą niedzielę 13 października będziemy wybierali nowy parlament. Czego ludzie najbardziej oczekują od nowej władzy? Zapytaliśmy o to przechodniów na wileńskich ulicach.

Honorata Adamowicz

Oczekiwania ludzi są bardzo proste – przede wszystkim mają nadzieję na podniesienie zarobków i emerytur, ograniczenie wzrostu cen, poprawę funkcjonowania systemu opieki zdrowotnej. Z kolei Gabrielė Burbulytė-Tsiskarishvili litewską analityczką polityczną, z Uniwersytetu w Kłajpedzie; w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” stwierdziła, że programy partii ubiegających się o władzę w tegorocznych wyborach są bardzo słabe i wątpliwe jest, że oczekiwania wyborców zostaną zrealizowane.

Czego młodzi w wieku 18–25 lat oczekują od nowej władzy?

– Władza powinna zadbać o młodych, bo jeżeli będzie jak dotychczas, to szybko stąd wszyscy uciekną. Trzeba rozwiązać problem płatnych studiów. Dzisiaj studiować mogą nie ci, którzy chcą się uczyć i to potrafią, ale ci, którzy mają pieniądze. Ja skończyłam szkołę z trzema setkami. Wstąpiłam na medycynę i po pierwszym semestrze zrezygnowałam, ponieważ pochodzę z Mariampola, a więc muszę w Wilnie wynająć mieszkanie i mieć na życie. Rodzice nie mogli mi pomóc. Musiałam pracować, niestety nie dało się pogodzić studiów i pracy. Mam nadzieję, że nowa władza pomyśli o takich jak ja, że będą stypendia, za które będzie można przeżyć – mówi nam 20-letnia Dovile, robiąc kawę w kawiarni „Caffeine”.

– Żeby przestali wreszcie kłamać. Chciałbym, żeby wszyscy byli równi wobec prawa. Dzisiaj, jeżeli skradniesz bochenek chleba czy wypijesz piwo na ulicy, to dostaniesz mandat, albo nawet możesz trafić na kilka dni do aresztu. Ale jeżeli polityk skradnie miliony, to raczej nic. Trochę o tym pomówią

Czego ludzie najbardziej oczekują od nowej władzy? Zapytaliśmy o to przechodniów na wileńskich ulicach

i uciekną. To gdzie ta sprawiedliwość? – pyta retorycznie Robert, student informatyki.

Czego ludzie w wieku 26–50 lat oczekują od nowej władzy?

– Jestem matką 11-miesięcznej Sofii. Czekamy na socjalne mieszkanie, nie wiem, kiedy będzie nasza kolejka. Zanim poszłam na macierzyński, pracowałam jako sprzedawczyni w sklepie, zarabiałam minimum. Teraz otrzymuję 440 euro, mąż zarabia minimum. Przeżyć jest bardzo trudno. Nowa władza musiałaby zadbać o młode rodziny. Zasiłki macierzyńskie powinny być większe i bardzo ważne, żeby było więcej miejsc w państwowych przedszkolach. Młode rodziny mają bardzo ciężko – mówi 27-letnia Lena trzymając na rękach córeczkę.

Nieco inne go zdania o polityce socjalnej jest inna nasza rozmówczyni.

– Ja bym chciała, żeby nowa władza zniosła te wszystkie zapomogi, które zachęcają ludzi do bezrobocia i jednocześnie podniosła wynagrodzenie minimalne. Teraz pijacy, bez-

robotni nie pracują, bo po co? Przecież my, którzy pracujemy, ich utrzymujemy. Wielu mówi, że im nie opłaca się pracować. Najwyższy czas, by politycy nad tym się zastanowili – mówi 32-letnia Dorota.

Swoje oczekiwania od nowego Sejmu i rządu mają litewscy emigranci.

– Od wielu lat pracuję za granicą, a rodzina mieszka tutaj. Nie widziałem, jak dorastają moje dzieci. A wielu jest takich jak ja. Chciałbym żeby u nas można było zarobić na godne życie. Płace są coraz wyższe, ale i ceny rosną szybciej. Na Litwie jest bardzo trudno otworzyć swoją firmę, bo tutaj nie tylko podatki są bardzo wysokie, ale te sprawy biurokratyczne „zżerają” nie tylko pieniądze, ale i nerwy. Biurokracji jest za dużo – mówi nam 42-letni Piotr.

Czego ludzie w wieku 51 lat i starsze oczekują od nowej władzy?

– Mam nadzieję, że wzrosną emerytury. Bo jak przeżyć za 415 euro? A na fabryce przepracowałam 45 lat.

14.>>

Ale szczerze mówiąc, to nie myślę, że coś się zmieni. Przed wyborami wszyscy ładnie mówią, wszystko obiecują, a potem... – uważa 67-letnia Janina.

– To, co dzisiaj się u nas dzieje, to po prostu tragedia. Najpierw trzeba przejść drogę krzyżową, żeby lekarz rodzinny dał skierowanie do specjalisty, a potem, żeby się do niego dostać, trzeba czekać kilka miesięcy. Mówią, że medycyna jest u nas bezpłatna, ale gdzie tam. Lekarze tylko patrzą, kiedy wyciągniesz kopertę. Dla ludzi chorych, w starszym wieku chyba to największy problem – mówi 53-letnia Żana.

Z kolei 78-letnia Bronisława była wyjątkowo lakoniczna: „Żeby tylko nie doprowadzili do wojny”.

Gabrielė Burbulytė-Tsiskarishvili jest litewską analityczką polityczną; mówi, że praktyczne sprawy gospodarcze dla zwykłych wyborców są naprawdę ważne.

– Dla ludzi ważne jest, aby były mniejsze kolejki do lekarzy, aby emerytury były wyższe, takie zwykłe życiowe sprawy. Ale, niestety są marne szanse, że nowa władza rozwiąże te problemy. To zależy nie tylko od parlamentu. Tutaj potrzebna jest współpraca parlamentu i innych instytucji. Jeżeli nie będzie współpracy i jasnego programu, jak i za jakie pieniądze rozwiązać problemy, które dzisiaj niepokoją ludzi, nie będzie żadnego rozwiązania, a problemy będą się tylko pogłębiać – mówi politolog.

Jak zaznacza, przed wyborami ważne jest to, na ile ludzie interesują się tym, co obiecują kandydaci, czyli jak kandydaci do sejmiku wyobrażają sobie na przykład zmniejszenie kolejek w placówkach służby zdrowia. Największym zaskoczeniem i problemem dla niej jest to, że z jednej strony ludzie nie są zbyt zainteresowani tym, co obiecują kandydaci, a z drugiej strony programy są bardzo słabe.

– Dawno nie widziałam tyle populizmu i obojętności w programach, co w tym roku. Mamy 17 list – przyjrzyjmy się, ile z nich przedstawiło takie normalne długie programy, może pięć czy sześć partii. To znaczy ponad połowa z nich przedstawia

krótkie programy, z takimi zwykłymi тезami, bez wskazania na to, jak i z jakich pieniędzy sfinansują te usługi, które proponują, czy to jest w ogóle problem. Może po prostu zbadali, jakie są nastroje u ludzi i dostosowali do nich swoje hasła. Jest to zwykły zbiór тез, nie ma żadnego programu. Ot tak rzucili taką propozycję i nie jest jasne, w jaki sposób mogą ją wdrożyć. Mogę powiedzieć całkiem szczerze, że jest to bardzo, bardzo populistyczne podejście. Jest kilka programów, które mogę wyróżnić, które z pewnością są dobrze przygotowane. Widać, że dosłownie kilka partii włożyło wiele wysiłku przygotowując program wyborczy – tłumaczy Gabrielė Burbulytė-Tsiskarishvili.

Jak mówi, jest tylko kilka programów, które obejmują wiele obszarów w swoich zobowiązaniach. – Widać, że te siły polityczne mają już w swoich programach to, jak można zrealizować dane propozycje. Większość pozostałych ma tylko pojedyncze tezy, na podstawie których nie mogą ani sformułować programu dla rządu, ani wynegocjować niczego w koalicji. To nie jest program, tylko zbiór тез z myślą, że może się przebijemy, a jeśli zostaniemy wybrani do parlamen-

tu, zobaczymy, co tu zrobić. Tak nie powinno być – mówi politolog.

– Dzisiaj ludzie u władzy, i nie mam tu na myśli tylko rządu, ale wszystkie instytucje, nie udzielają obywatelom wystarczającej informacji dotyczącej tego, co zrobili i dlaczego. Ludzie żyją w niewiedzy. Władza nie potrafi poinformować swoich obywateli co zrobiła, dlaczego tak, a nie inaczej, dlaczego wybrano na przykład tę konkretną reformę podatkową, a nie inną; na temat tego, jak ich decyzja wpłynie na konkretną osobę; informacja od polityków nie dociera do społeczeństwa. Jednym z głównych zadań rządu jest funkcja edukacyjna polegająca na wyjaśnianiu decyzji bez względu na to, jak trudne mogłoby to być; ale trzeba wyjaśniać, dlaczego zostało to zrobione w taki, a nie inny sposób i dlaczego tak się stało. Ludziom trudno jest się dowiedzieć, co zostało zrobione i dlaczego. Dlatego maleje zaufanie do rządu, ponieważ ludzie nie są pewni, czy takie czy inne działania zostały podjęte dla ich dobra – zaznacza Gabrielė Burbulytė-Tsiskarishvili. ■

Fot. Marian Paluszkiwicz

TVP
WILNO

Wybierając nowy skład Sejmu RL ludzie spodziewają się rozwiązania ich życiowych problemów

Wieczór poezji Edmonta Wołochowicza – publiczność zachwycona

W minioną niedzielę, 29 września w Domu Kultury Polskiej odbył się wyjątkowy wieczór poezji Edmonta Wołochowicza. To już trzecia edycja spotkań z twórczością tego wileńskiego poety, który w swoich wierszach porusza tematy bliskie sercu każdego Polaka – miłość do ojczyzny, rodziny oraz codzienne refleksje nad życiem i wszechświatem.

Wieczór rozpoczął się od występu Kapeli Wileńskiej, która wprowadziła gości w nostalgiczny, a jednocześnie radosny nastrój. Następnie sam poeta, Edmont Wołochowicz, przywitał zgromadzonych, dzieląc się swoimi najnowszymi wierszami. Jego poezja, przepełniona miłością do Ziemi Wileńskiej, historii i rodzinnych tradycji, wzbudziła ogromne wzruszenie.

W szczególny sposób poruszyły słuchaczy wiersze takie jak „Moja Ojczyzna” oraz „Dąb w Wojdagach” – które opowiadały o głębokim przywiązaniu poety do ojczyzny i wspomnieniach z dzieciństwa. Niezwykle ciepło przyjęte zostały także

utwory patriotyczne, przepełnione szacunkiem do przodków, rodziny i ojczyzny. W poezji Edmonta Wołochowicza nie zabrakło również miejsca na uczucia związane z rodziną – miłością do rodziców, dziadków, pradziadków, a także do żony, co nadało wieczorowi szczególnej, osobistej atmosfery.

Pod koniec wieczoru liczni sympatycy i czytelnicy poety dzielili się swoimi refleksjami, składając wyrazy wdzięczności i podziwu. Jeden z uczestników powiedział: „Zdaje się, że już wszystko zostało napisane o miłości i szczęściu, a jednak Pan pokazuje, że można pisać o tym wciąż na nowo, w różnych ujęciach i z różnymi emocjami. Tematem Pana

Wieczór poezji Edmonta Wołochowicza był nie tylko literackim wydarzeniem, ale także świętem miłości do ojczyzny, rodziny i tradycji, które zjednoczyło wszystkich obecnych w poczuciu wspólnoty i dumy z dziedzictwa narodowego.

życia jest polskość – to Pana wielka siła”. Inny uczestnik podkreślił oryginalność poezji Wołochowicza, mówiąc: „Pana wiersze mają w sobie coś rozpoznawalnego.

17.>>

■ Książki z autografami Edmonta Wołochowicza były dostępne do nabycia w holu DKP

16.>>

Można je przeczytać i od razu wiadomo, że to Pana twórczość, nie każdemu autorowi to się udaje. Proszę dalej spacerować tą ścieżką literacką”.

Kolejny uczestnik wyraził swoje uznanie: „Chcę podziękować za talent, za polskość i za miłość do żony”. Inny dodał: „Szczególne podziękowania składamy za wiersze patriotyczne, które są przepełnione miłością do ojczyzny, stron rodzinnych, a także za szacunek do rodziny, rodziców, dziadków, pradziadków, żony i dzieci. Gratuluję przykładu męża, ojca, Polaka, a także Pana filozofii życia. Niech natchnienie twórcze nigdy się nie kończy!”.

Szczególnie wzruszająca była historia czytelnika, który podzielił się osobistymi doświadczeniami: „Moja mama jest samotna, bo cztery lata temu zmarł ojciec. Kupiłem jej 15 tomików Pana poezji z podpisem, a teraz mówi, że czuje się o 40 lat młodszą. Dziękuję, że Pana poezja dała jej tyle radości i podniosła na duchu”.

Kapela Wileńska wykonała trzy pieśni do tekstów autora, co spotkało się z entuzjastycznym przyjęciem przez publiczność. Na zakończenie wieczoru tiktokerzy „Babulki Wileńszczyzny” – Małgosia i Danusia (Tomasz Michalcewicz i Robert Kołyszko) – przygotowali żartobliwy skecz, który rozbawił zgromadzonych, dodając lekkości i humoru do tego emocjonującego spotkania. Występ chłopców pochodzących z Jaszun w rejonie sołecznickim, co nawiązywało do bliskich poecie stron, wprowadził humorystyczny akcent, a jednocześnie był hołdem dla wileńskiej poezji, tak bliskiej sercu autora.

Na zakończenie wieczoru, Edmont Wołochowicz podziękował wszystkim obecnym za życzenia, kwiaty oraz wzruszenia. Autor przypomniał, że w dniu dzisiejszym pracuje już nad swoim 54. tomikiem poezji, a książki z autografami były dostępne do nabycia w holu. Dochód ze sprzedaży został przeznaczony na pomoc powodzianom w Polsce. Poeta wraz z żoną, Jadwigą, zaprosili wszystkich gości na hojny poczęstunek do restauracji „Pan Tadeusz” – gdzie rozmowy o poezji i wspomnieniach trwały do późnych godzin wieczornych.

Dochód ze sprzedaży tomików poezji Edmonta Wołochowicza został przeznaczony na pomoc powodzianom w Polsce

Wieczór poezji Edmonta Wołochowicza był nie tylko literackim wydarzeniem, ale także świętem miłości do ojczyzny, rodziny i tradycji, które zjednoczyło wszystkich obecnych w poczuciu wspólnoty i dumy z dziedzictwa narodowego. Jeden z uczestników pięknie podsumował spotkanie: „Serdecznie dziękuję za piękny wieczór z Panem Edmontem i Panią Jadwigą! Za to piękne przedstawienie, za poezję, za koncert, za bal! Bóg zapłać za wszystko! A wszystko będzie dobrze”.

Agnieszka Skinder
Fot. Jerzy Karpowicz

W szczególny sposób poruszyły słuchaczy wiersze takie jak „Moja Ojczyzna” oraz „Dąb w Wojdagach” – które opowiadały o głębokim przywiązaniu poety do ojczyzny i wspomnieniach z dzieciństwa. Niezwykle ciepło przyjęte zostały także utwory patriotyczne, przepełnione szacunkiem do przodków, rodziny i ojczyzny.

Na zakończenie wieczoru, Edmont Wołochowicz podziękował wszystkim obecnym za życzenia, kwiaty oraz wzruszenia.

XVI Międzynarodowy Konkurs Artystyczny im. Włodzimierza Pietrzaka – „Całej ziemi jednym objąć nie można uściskiem”

Szanowni Państwo! Dyrektorzy i Nauczyciele! Drodzy Uczniowie! Zapraszamy dzieci i młodzież do udziału w XVI Międzynarodowym Konkursie Artystycznym im. Włodzimierza Pietrzaka pt. „Całej ziemi jednym objąć nie można uściskiem”.

Patronat Honorowy nad konkursem objął Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Andrzej Duda. Organizatorem i pomysłodawcą wszystkich edycji jest Maciej Konieczny. Konkurs adresowany jest do uczestników: przedszkolaków, uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Jego celem jest inspirowanie dzieci i młodzieży do twórczości artystycznej oraz promowanie dorobku poetyckiego i postaci Włodzimierza Pietrzaka, zapomnianego poety, krytyka literackiego, żołnierza Powstania Warszawskiego.

Włodzimierz Pietrzak w 1931 ukończył Państwowe Gimnazjum, obecne II Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki w Kaliszu, w latach nauki gimnazjalnej redagował szkolne pismo „Świt”. 22 sierpnia 2024 roku minęła 80 rocznica śmierci Włodzimierza Pietrzaka.

Konkurs rozpoczyna się 1 października 2024 roku, a prace plastyczne, fotograficzne i zgłoszenia recytatorskie (linki do nagranych recytacji) należy przesłać do 10 stycznia 2025 roku.

Konkurs podzielono na trzy artystyczne kategorie: plastyczną, fotograficzną i recytatorską (recytacja wierszy Włodzimierza Pietrzaka).

Tematyka prac plastycznych w formacie A-4 29,7 x 21 cm

- Anioły,
- Bóg Ojciec,
- Cztery pory roku,
- Moja rodzina,
- Muzyka,
- Polska Moja Ojczyzna,
- Kapliczki Maryjne,

Tematyka prac fotograficznych w formacie 15 x 21 cm

- Anioły,
- Białe – czerwone,
- Cztery pory roku,
- Makro – mikro świat,
- Okno,

Jeden uczestnik konkursu może nadesłać 5 prac plastycznych lub fotograficznych.

Konkurs recytatorski odbędzie się online. Uczestnicy przygotowują dwa wybrane przez siebie wiersze Włodzimierza Pietrzaka spośród zamieszczonych na stronie www.proartechristiana.pl

Prace fotograficzne oceniają profesorowie z Państwowej Wyższej Szkoły Filmowej, Telewizyjnej i Teatralnej im. Leona Schillera w Łodzi. Prace plastyczne i zgłoszenia recytatorskie oceniają profesorowie i adiunkci z Wydziału Pedagogiczno – Artystycznego w Kaliszu Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Finał konkursu połączony z wręczeniem nagród i otwarciem wystawy pokonkursowej odbędzie się 26 kwietnia 2025 roku w Kaliszu.

Na laureatów czekają atrakcyjne nagrody m.in.: srebrne monety kolekcjonerskie, albumy książkowe, banknoty kolekcjonerskie, pobyty weekendowe z wyżywieniem

w pięknych zakątkach Polski, wiele innych nagród rzeczowych.

Regulaminy konkursu są dostępne na stronie:

www.proartechristiana.pl

Wszelkie informacje na temat konkursu można uzyskać wysyłając zapytanie: konkurspietrzak@int.pl

Uwaga: w konkursie nie mogą brać udziału laureaci I, II i III nagrody w dotychczasowych edycjach konkursu.

Zapraszam do udziału w konkursie
dr Beata Michalak – Konieczna
Przewodnicząca Kapituły
Międzynarodowego Konkursu
Artystycznego
im. Włodzimierza Pietrzaka

Konkurs rozpoczyna się 1 października 2024 roku, a prace plastyczne, fotograficzne i zgłoszenia recytatorskie (linki do nagranych recytacji) należy przesłać do 10 stycznia 2025 roku.

Jubileusz 20-lecia Towarzystwa Kultury Polskiej „Jasna Góra” w Tyraspolu (Naddniestrze) (1)

Wrześniowe jubileuszowe obchody naddniestrzańskiego Towarzystwa Kultury Polskiej „Jasna Góra” w Tyraspolu odbyły się w Warnicy* na terytorium Mołdawii (położonej przy granicy z Naddniestrzem, w pobliżu Bender, znajdujących się już po stronie Naddniestrza).

Naddniestrze – oficjalnie Naddniestrzańska Mołdawska Republika – od 1991 r. jest de iure regionem autonomicznym we wschodniej Mołdawii, ale de facto nieuznanym państwem niezależnym, usytuowanym na lewobrzeżnym pasie ziemi ciągnącym się wzdłuż Dniestru między Mołdawią a Ukrainą. Zamieszkuje ją niecałe 600 tys. mieszkańców, z których 32 proc. stanowią Mołdawianie, 30 proc. Rosjanie, 29 proc. Ukraińcy oraz 9 proc. inni – w tym kilka tys. Polaków. W stolicy Naddniestrza – Tyraspolu działa od 20 lat Towarzystwo Polskiej Kultury „Jasna Góra”. Zostało ono oficjalnie zarejestrowane 17 sierpnia 2004 r., jako organizacja pozarządowa. Towarzystwo gromadzi ludzi polskiego pochodzenia i osoby zainteresowane polską kulturą i tradycją. Stowarzyszenie posiada cztery oddziały w wioskach Raszków i Sloboda-Raszków oraz w miastach Rybnicy, Benderach i Tyraspolu. Należy do niego blisko tysiąc osób. W Centrum Kultury Polskiej „Jasna Góra” w Tyraspolu prowadzone są różne formy edukacji. Jest tam nauczany język polski i poruszane są tematy związane z polską historią i geografą.

Pierwszym krokiem w tworzeniu „Jasnej Góry” było spotkanie mieszkańców Naddniestrza pochodzenia polskiego z konsulem RP w Mołdawii – Wojciechem Bilińskim – wspomina Marek Pantuła, honorowy członek TKP „Jasna Góra” – twórca i koordynator licznych programów.

– W tym czasie zrodziła się chęć wzmocnienia ducha narodowego, poznania kultury i nauki języka polskiego. Obecni na spotkaniu wpadli na pomysł stworzenia organizacji, która pomagałaby zrealizować postawione sobie zadania. Powodem do radości był również fakt, iż młodsze pokolenie aktywnie angażowało się w tę działalność. Jednogłośnie też zdecy-

■ Wręczenie Medalu „Opiekuna Miejsc Pamięci Narodowej” Fot. Leszek Wątróbski

dowano, że organizacja otrzyma nazwę „Jasna Góra”. W roku 2007 przewodniczącą wybrana została Natalia Siniawska-Krzyżanowska. W roku 2010/2011 napisałem pierwszy projekt skierowany do przemyskiego Urzędu Marszałkowskiego. Otrzymaliśmy dofinansowanie na transport, noclegi i wyżywienie. I z polskimi artystami zrobiliśmy prawdopodobnie pierwszy przekaz kultury w języku polskim po wojnie domowej** 1992 r. w Raszkowie i Tyraspolu. To było niewątpliwie wydarzenie historyczne. Miałem wtedy 31 lat...

Tegoroczne obchody jubileuszowe uważam za najpiękniejsze, bo pojawiły się nowe jakości. A były nimi – po pierwsze: ludzie, którzy specjalnie na nie przyjechali z Polski. To był naprawdę duży kapitał intelektualny. Mam tu na myśli profesorów i akademików, byłego ambasadora RP w Mołdawii, różnych specjalistów czy artystów. Osoby te stanowią wielki kapitał dla Towarzystwa i zdecydowanie podnoszą jego prestiż. Edukacja jest przecież najważniejszym celem jego działalności. Edukacja, czyli

wychowanie młodego pokolenia to przecież proces oddziaływania, którego celem jest zmienianie ludzi – przede wszystkim dzieci i młodzieży. Jest to proces, dzięki któremu nawyki, zwyczaje i wartości społeczeństwa są przekazywane następnemu pokoleniu. A nasi goście, nawet poprzez konwersację w języku polskim, przyczyniają się do pogłębienia polskości i tradycji narodowej członków Towarzystwa. Drugą nową jakością, którą tu wprowadziliśmy, była piosenka Jacka Kaczmarskiego „Mury” napisana w roku 1978 do melodii piosenki „Lestaca” – skomponowanej wcześniej przez katalońskiego pieśniarza Lluisa Llach’a, inspirowana tekstem i osobą jej autora. Wykonywana była pierwotnie przez Kaczmarskiego, Przemysław Gintrowskiego i Zbigniewa Łapińskiego jako finał programu „Mury”. W latach 80. XX wieku zdobyła wielką popularność w polskim podziemiu antykomunistycznym. Wydaje mi się, że żadne Towarzystwo w Mołdawii nie sięgnęło do takiej poezji, takiej twórczości i do takiej idei.

19.>>

Kolejną trzecią wartością dodaną to osoby niepełnosprawne, którymi zajmowałem się przez znaczną część mojego życia. Jestem autorem Integracyjnego Festiwalu „Bukowińskie Spotkania ze Sztuką” z udziałem osób niepełnosprawnych. Do najważniejszych osiągnięć TKP „Jasna Góra” zaliczyłbym przekaz kultury w języku polskim z udziałem także osób niepełnosprawnych. Kolejny sukces Towarzystwa, to przeprowadzenie trzech akcji medycznych z polskimi lekarzami — m.in. dr Joanną Pawlik czy Andrzejem Osiniakiem. Ich efektem była np. bezpłatna operacja czteroletniego dziecka z polskiej rodziny w wojewódzkim szpitalu Ojca Pio w Przemyślu. Młodemu pacjentowi groziło trwałe kalectwo. Były też w Przemyślu operacje kardiologiczne oraz kurs pierwszej pomocy medycznej specjalistycznej dla dzieci i młodzieży, który cieszył się dużym powodzeniem w Raszkowie.

Kolejnym sukcesem są liczne spotkania autorskie i edukacyjne z polskimi ludźmi kultury, nauki i sztuki. Byli tu literaci, poeci, artyści, muzycy, malarze i rzeźbiarze. Spotkania te dają mieszkańcom Naddniestrza żywy kontakt z polskim językiem, kulturą i historią — czyli mają do czynienia z edukacją na miejscu. Są też wyjazdy do Polski i zwiedzanie starej ojczyzny.

I wreszcie wyprofilowane obozy edukacyjne. Pierwszy taki obóz odbył się w Przemyślu. Polskie dzieci

z Naddniestrza mieszkali u polskich rodzin. Ich celem była nauka języka polskiego, poznanie polskiej kultury i historii, z myślą o зараżeniu miłością do Polski innych swoich rówieśników. Jednym z efektów tych obozów edukacyjnych są absolwenci wyższych uczelni w Polsce.

W Warszawie mieszka absolwentka historii USKW. Jest też absolwent wydziału muzycznego Uniwersytetu Rzeszowskiego czy absolwentka krakowskiej kosmologii, która założyła własny gabinet. Jest też dziewczyna na czwartym roku medycyny w Kra-

kowie. To są przykłady potwierdzające potrzebę warsztatów edukacyjnych. A najistotniejsze jest to, że edukacja potrafi zmienić całe życie człowieka. I dzięki zdobytemu wykształceniu wyciągnąć z takiego niewielkiego miejsca jak Raszków. Ale też zainspirowanie najmłodszych do powrotu do korzeni. Tak naprawdę to z Natalią pracowaliśmy i nadal pracujemy, nad ich powrotem do korzeni. Tam bowiem często słyszę, że ktoś miał dziadka albo babkę Polaka i modli się po polsku.

21.>>

Warnicy — Miejscowość położona jest na prawym brzegu Dniestru, w strefie bezpieczeństwa wytyczonej po wojnie o Naddniestrze. Funkcjonalnie jest przedmieściem Bender; granica między osadą a miastem jest równocześnie faktyczną granicą między Mołdawią a Naddniestrzem. Od stolicy rejonu, Anenii Noi dzieli ją 35 km. Pierwsza wzmianka o wsi pochodzi z XVI w. Istnieje hipoteza, według której miejscowość powstała bezpośrednio po powstaniu Bender w 1538. Po przegranej bitwie pod Połtawą przebywał we wsi (1709–1713) król Szwecji Karol XII, który rozbił w tym miejscu obóz wojskowy nazwany drugim Sztokholmem, a także jego kozacy, mołdawscy i polscy sojusznicy — m.in. Iwan Mazepa, który tam zmarł. We wsi znajduje się dziś port rzeczny na Dniestrze, który w 2006 r. stał się przedmiotem sporu między Mołdawią i Naddniestrzem. Incydent wokół portu został sztucznie rozdmuchany przez obie strony, którym zależało na utrzymaniu zainteresowania organizacji międzynarodowych sprawą Naddniestrza. W 2013 r. we wsi doszło do kolejnego incydentu granicznego, gdy mieszkańcy zniszczyli graniczne punkty kontrolne zbudowane przez Naddniestrze w odpowiedzi na mołdawską zapowiedź wzniesienia takich punktów w strefie bezpieczeństwa. W tym samym roku prezydent Naddniestrza Jewgienij Szewczuk dekretem ogłosił jednostronnie rozszerzenie granic Naddniestrza o Varniłę. Według spisu ludności Mołdawii w 2004 r. Varniłę zamieszkiwało 4 210 osób, z czego 80,52 proc. zadeklarowało narodowość mołdawską, 10,78 proc. — rosyjską, 5,42 proc., 1,19 proc. ukraińską i romską. Poniżej jednego procenta wskazań miały narodowości bułgarska, gagauska, żydowska, polska oraz inne.

Wrześniowe obchody jubileuszowe naddniestrzańskiego Towarzystwa Kultury Polskiej „Jasna Góra” w Tyraspolu odbyły się w Warnicy na terytorium Mołdawii **Fot. Leszek Wątróbski**

20.>>

Są wreszcie obozy profilowane – np. w Krakowie, gdzie ich koordynatorem był Andrzej Osiniak czy u Jurka Jankowskiego w szkole w Dopkowicach, gdzie przez lata był jej dyrektorem.

Kolejną rzeczą, którą wprowadziliśmy z biegiem czasu, to nauka języka polskiego w nowych formach. Są to m. in. formy street artowe powstające na ulicy. Najprostszym tego przykładem jest graffiti. Na ścianach i na murach budynków pojawiają się obrazy lub rysunki. Są to performance z polskimi artystami – czyli sytuacje artystyczne, których przedmiotem i podmiotem jest obecność artysty w określonym kontekście czasu, przestrzeni i własnych ograniczeń. Artysta występujący przed publicznością jest zarówno twórcą, jak i materia sztuki. Elementem performansu może być właściwie każdy przedmiot, pojęcie, obiekt lub temat wskazany czy zasugerowany przez artystę, a nawet jego ciało. W Polsce, w ubiegłym roku, mieliśmy takie wydarzenia w Przemyślu, Bieszczadach, Rzeszowie, Lublinie, Gdańsku i nad morzem, gdzie Jurek Jankowski rzeźbił z młodzieżą popiersie Paderewskiego. Poprzez te artystyczne warsztaty malarstwa, rysunku czy rzeźby – czyli interesujące formy dla dzieci, chcemy je wciągnąć w naukę języka polskiego. Zwykle lekcje do nich tak nie docierają i nie powodują dużego zainteresowania, a ich koncentracja jest zdecydowanie mniejsza. Zorganizowaliśmy ponadto koncerty w Tyraspolu na cztery ręce prof. Piotra Grodeckiego i prof. Małgorzaty Zarębińskiej. Oni grali w tyraspolskim domu kultury utwory F. Chopina. Przyszłość Towarzystwa widzimy z Natalią pozytywnie i rozwojowo. Chcemy m.in. nawiązać współpracę z innymi podmiotami polonijnymi i stowarzyszeniami z Europy Zachodniej. Myślimy tu szczególnie o współpracy z bardzo prężnym Związkiem Polaków w Rumunii. Chcemy też sięgnąć do Włoch, Francji czy Niemiec. Myślimy o spotkaniu roboczym w Naddniestrzu w celu nawiązania tej współpracy. ■

Leszek Wątróbski
(c.d.n.)

■ Koncert w Domu Kultury w Warnicy Fot. Leszek Wątróbski

■ Goście z Polski przy słupie granicznym z 1703 r. w miejscowości Jahorlik Fot. Leszek Wątróbski

****Wojna domowa w Mołdawii toczyła się z największą intensywnością od marca do lipca 1992 r. Jej bezpośrednią przyczyną był konflikt między nową mołdawską elitą władzy, tworzącą się w toku pierestroiki, następnie budującą niepodległą Mołdawię, a elitą radziecką z lewego (wschodniego) brzegu Dniestru (dyrektorzy zakładów przemysłowych, wojskowi). Silne akcenty nacjonalistyczne obecne w programie Frontu Ludowego Mołdawii doprowadziły do masowej mobilizacji rosyjskojęzycznej ludności z obszaru Naddniestrza najpierw wokół postulatów dwujęzyczności Mołdawii, następnie autonomii i ostatecznie niepodległości Naddniestrza. Została ona jednostronnie ogłoszona 8 grudnia 1990 r. Władze w Kiszyniowie nie zamierzały pogodzić się z utratą terytorium i podjęły próbę przywrócenia integralności terytorialnej kraju siłą. Większość działań militarnych podczas wojny miała charakter „zle skoordynowanych akcji mołdawskich sił zbrojnych oraz potyczek oddziałów paramilitarnych”. Najpoważniejszymi epizodami kilkumiesięcznej wojny były walki o Dubosary w marcu 1992 r. oraz bitwa o Bendery w czerwcu tego samego roku. Oddziałom mołdawskim na żadnym odcinku nie udało się pokonać obrońców Naddniestrza, jednak o końcowym wyniku wojny rozstrzygnęła nie ich postawa, a przychylność i wreszcie otwarta interwencja 14 Armii radzieckiej (następnie rosyjskiej). Wojnę zakończył rozejm wypracowany pod nadzorem Rosji w lipcu 1992 r., od tego momentu Naddniestrze, chociaż formalnie pozostaje częścią Mołdawii, de facto funkcjonuje jako osobne państwo, nie będąc jednak uznawanym przez żaden inny taki podmiot o bezdyskusyjnej legitymacji. Oficjalnym alfabetem Naddniestrza jest cyrylica.**

Jesienny przegląd samochodów – diesli, benzyniaków i elektryków

Aleksander Borowik

Może w tym roku samochody używane wreszcie będą tańsze?

– Niestety używane samochody nie staną się tańsze.

Chociaż benzyna jest obecnie tańsza od oleju napędowego, samochody napędzane olejem napędowym pozostają popularne ze względu na mniejsze zużycie paliwa. Litewscy nabywcy nie są jeszcze skłonni do rezygnacji z samochodów napędzanych silnikami Diesla lub samochodów bardziej zanieczyszczających środowisko ze względu na ich właściwości użytkowe i niższą cenę.

SPADŁA POPULARNOŚĆ ELEKTRYKÓW

Jak mówi ekspert z wileńskiego oddziału spółki bałtyckiej BRC, rosnące na początku roku zainteresowanie używanymi samochodami elektrycznymi znacząco spadło. Gorsze są nie tylko wyniki ich sprzedaży, ale także import na Litwę:

– Na spadek popularności samochodów elektrycznych w dużej mierze wpłynął wysoki koszt energii elektrycznej oraz brak wystarczającej geografii – infrastruktury stacji ładowania.

OSTROŻNIE Z WYBOREM!

– Sytuacja na rynku samochodów używanych pozostaje skomplikowana, szczególnie dla tych klientów, którzy chcą kupić samochody 1–3 letnie. W niektórych przypadkach pożądanego samochodu po prostu nie ma na rynku. Dlatego osoby poszukujące konkretnego modelu, o pożądanym specyfikacjach powinny uzbroić się w cierpliwość – poszukiwania

Zbigniew Podskorbis, dyrektor sprzedaży samochodów wileńskiej spółki BRC, zrobił czytelnikom „Kuriera Wileńskiego” przegląd samochodów używanych – dieslowych, benzynowych i elektrycznych, które jesienią tego roku warto wybrać do kupienia.

używanego samochodu mogą zając trzy miesiące i dłużej – komentuje sytuację na jesiennym rynku Zbigniew Podskorbis.

TRZYLETNI MOŻE BYĆ PODEJRZANY...

Ponieważ podaż używanych, choć droższych, samochodów wciąż jednak się zwiększa, eksperci sugerują znacznie ostrożniejszą decyzję dotyczącą wyboru nowego pojazdu.

Wzrosło ryzyko, że wybierze się uszkodzony samochód oferowany przez pozbawionych skrupułów sprzedawców.

– Niestety, wiek samochodu nie jest wyznacznikiem jego stanu technicznego. Są modele np. 3-letnie, które świetnie się prezentują, ale ze względu na swoje dane wymagają dodatkowych inwestycji.

.. A 20-LETNI MOŻE BYĆ DOBRY

– Poza tym, np. 20-letni samochód może być bardzo dobrze utrzymany. Wszystko zależy od tego, jaką poprzedni właściciel przykładął wagę do konserwacji i profilaktyki auta – podkreśla Zbigniew Podskorbis. Ważne jest, aby dowiedzieć się, czy samochód był w wypadkach drogowych, jakie miał uszkodzenia i czy wszystkie usterki zostały usunięte.

KONTROLA W SERWISIE

– Najlepiej sprawdzić kupowany samochód w serwisie, bo dobry wygląd zewnętrzny i drive test może nie wystarczyć. Serwisanci dysponują niezbędnym sprzętem diagnostycznym.

23.>>

Na zdjęciu samochód Porsche 911 Carrera 2 Targa 964 z 1991 roku. Silnik benzynowy o pojemności 3,6 litra – 184 kW (250 KM). Skrzynia biegów – automatyczna. Przebieg – 254 200 km. Cena wywoławcza – 79 900 euro

Fot. BRC autocentras

22.>>

Mogą np. zdjąć osłonę dolną silnika i dokładnie sprawdzić stan kupowanego samochodu – mówi ekspert samochodowy.

Taka kontrola staje się coraz bardziej istotna, ponieważ coraz więcej samochodów jest „zależnych od elektroniki”. Około 75 proc. aut można sprawdzić za pomocą narzędzi diagnostycznych. Jak działa wydajność podzespołów elektronicznych czy wszystkie sprawnie pracują.

Można także za pomocą specjalnego miernika sprawdzić warstwę lakieru, co pozwoli stwierdzić, czy karoseria była naprawiana.

HISTORIA „ŻYCIA”

– Po takich oględzinach wszystkie wady samochodu są jasne. Przydatny jest także numer nadwozia, dzięki któremu wiele informacji można znaleźć na różnych portalach sprawdzających historię „życia” samochodu” – zaznacza nasz rozmówca.

O tym, czy samochód został skradziony, można zazwyczaj dowiedzieć się także na oficjalnych portalach państwowych, np. pojazdy zarejestrowane na Litwie można sprawdzić w „Registrze”.

Zdarzają się jednak przypadki, kiedy kradzież zostaje odkryta znacznie później, już podczas rejestracji samochodu.

STAN KIEROWNICY...

Odkręcony przebieg jest nadal powszechnym zjawiskiem. To pomoże zdradzić intensywność eksploatacji samochodu i wynikające z tego problemy techniczne. Jest to nadal dość powszechne na rynku samochodów używanych.

– Ocena przebiegu samochodu na podstawie zużycia kierownicy nie jest metodą wiarygodną. Kierownica może zostać otarta przez np. pierścienie czy paznokcie kierowcy. Koło kierownicy czasami staje się matowe na skutek stosowania kremów do rąk, szczególnie często obserwuje się to w samochodach prowadzonych przez kobiety – mówi Zbigniew Podskorbis.

Około 75 proc. aut można sprawdzić za pomocą narzędzi diagnostycznych.

Fot. Freepik

Chociaż benzyna jest obecnie tańsza od oleju napędowego, samochody napędzane olejem napędowym pozostają popularne ze względu na mniejsze zużycie paliwa.

Zwykle oblicza się, że samochód aktywnie użytkowany, powinien przejechać co najmniej 10 tys. km rocznie. Oczywiście przebieg samochodu może być mniejszy. Można to sprawdzić w warsztatach, gdzie był wykonywany serwis – mówi specjalista.

O aktywności eksploatacyjnej samochodu świadczą także inne

oznaki – różnice w szwach siedzeń, strukturach gobelinowych lub skórzanych, pomiędzy detalami wnętrza, przetarcia w często dotykanych miejscach.

Jeśli bardzo się chce, można ukryć wiele rzeczy, które czasami nie każdy serwis jest w stanie wykryć, dlatego zaleca się, aby nabywcy samochodów używanych dokładnie sprawdzili nie tylko sam samochód, ale także jego dokumenty.

Należy zwrócić uwagę, czy numery nadwozia zgadzają się z numerami w dokumentach, czy pomiędzy przeprowadzanymi przeglądami technicznymi nie występują duże odstępy czasowe. ■

Nie ponieść się emocjom!

Jeżeli zauważyliśmy usterki już po zakupie samochodu a nie zostały one ujawnione podczas przeglądu, warto skontaktować się ze sprzedawcą i dowiedzieć się, które wady już występowały, a które mogły powstać z winy kupującego poprzez zaniedbanie terminowej konserwacji technicznej nowego zakupu.

– Po znalezieniu odpowiedniego samochodu, którego tak długo się szukało, ważne jest, aby nie dać się ponieść emocjom. Należy np. przetestować samochód na autostradzie. Sprawdzić, czy występują drgania silnika, czy skrzynia biegów działa prawidłowo, gdy silnik się rozgrzeje i nie ma żadnych pobocznych dźwięków. Im więcej wie się o samochodzie, tym bardziej będzie wiadomo, z jakimi wydatkami będzie się musiało zmierzyć po jego zakupie – zaznacza Zbigniew Podskorbis.

Spory pomiędzy kupującymi i sprzedającymi używane samochody rozwiązywane są zazwyczaj pokojowo.

Jednak co drugi kupujący jest skłonny wszcząć proces sądowy w sprawie zakupu trefnego samochodu.

*Pora wesola
Kto powiedział, że jesień
jest smutna,
Że ma kolor szarego płótna,
Że jej prawie nie widać we mgle?
Kto to wszystko powiedział?
Ja nie!
Dla mnie jesień to
pora wesola,*

*Roześmiana i gwarna
jak szkoła!
Lśniąca skórka kasztana
na trawie,
W odlot ptaka wpatrzone ciekawie.
Jesień — roztargniona malarka
Gubi farby po lasach i parkach,
A ja biegam wciąż za nią z ochotą
I znajduję brąz, czerwień i złoto!*
Marek Głogowski

A skoro taka pora wesola, to ogłaszam dzisiaj Marchewkowy dzień, a może. Dzień kalafiorowy, albo Pomidorowo-paprykowy dzień czyli zróbcie coś dla swojego zdrowia!

Jedzenie jest niezbędne w naszym życiu, musimy jeść, aby się ruszać, myśleć, mówić i wykonywać wiele innych codziennych czynności. To, co jemy, istotnie wpływa na nasze zdrowie i długość życia. Z jednej strony, złe nawyki żywieniowe mogą stać się przyczyną wielu chorób, z drugiej, odpowiednio zaplanowana dieta oparta na produktach roślinnych, buduje i chroni zdrowie.

Dlaczego powinniśmy jeść warzywa i owoce? Naukowcy wykazali, że częste spożywanie warzyw i owoców zmniejsza ryzyko zachorowania na choroby serca, nowotworowe, a także miażdżycę, cukrzycę, nadwagę i otyłość. Dzieje się tak, ponieważ owoce i warzywa zawierają ważne dla zdrowia składniki: witaminy, minerały i błonnik.

Jesienią, kiedy nasza Matka-Ziemia obdarowuje nas urodzajem, warto zadbać o nasze zdrowie i codziennie ustalić sobie dzień na jakieś warzywko lub owoc.

Niech ten pierwszy dzień będzie Dniem Marchewkowym! Sok z marchewki, marchewkowe piure, po prostu schrupana marchewka rano, podczas obiadu i na kolację — to wielka dawka witaminowa dla Waszego organizmu.

A jutro? Jutro urządzicie **Dzień Jabłkowy!** Pojutrze — **Dzień Pomidorowy!** Za trzy dni — **Dzień Śliwkowy!** I tak do zimy, aż zaopatrzymy nasz organizm w pełną dawkę siły, krzepy i mocy na okres zimy.

Po co człowiekowi kości?

Ile ważą Wasze kości? Możecie to łatwo obliczyć. Pod warunkiem że znacie swoją wagę ciała. Po prostu podzielcie ciężar swojego ciała przez siedem — i już wiecie, ile ważą Wasze kości.

Ile człowiek ma kości? Dorosły człowiek ma 206 kości.

Co to jest szkielet? Tworzą go wszystkie kości. To mocna i lekka podpora wszystkich innych części ciała. Dzięki temu, że szkielet jest ruchomy i bardzo wytrzymały, może dźwigać na sobie mięśnie, nerwy, naczynia krwionośne i inne miękkie narządy. Niektóre z tych miękkich części ciała są chronione przez specjalne części szkieletu (np. serce i płuca chronią żebra, mózg osłania czaszka).

Co to za długa kość? To kręgosłup. Właściwie nie jest to jedna kość, tylko długi łańcuch nałożonych na siebie kości (kręgów). Możecie go z łatwością wyczuć na sobie — biegnie z tyłu ciała, od głowy, po miednicę.

Czy czaszka to jedna kość? Właściwie nie. Czaszka składa się z wielu części połączonych specjalnymi szwami.

Jaka część ciała jest najszersza? To miednica — zbiór kości, do których przyłączone są mięśnie ud.

Adam Babie Cebulę Daje
Ewa Figę Gryzie
Hanka I Janka Kapuściane
Liście Łamią
Mama Nóż Oknem Podaje
Rysio Stasio Tatko Uciekł Wszyscy
Zapłakani.
A do tego tematu też dowcip!
— Jakie kwiaty lubisz najbardziej?
— pyta nauczycielka ucznia.
— Róże, proszę pani.

— Podejdź do tablicy i napisz nam to zdanie.

— To ja jednak wolę maki — poprawia się szybko uczeń.

Szkolna wykreślanka

Znajdźcie wyrazy mające coś wspólnego ze szkołą. Możecie urządzić zawody: kto więcej w określonym czasie znajdzie takich słów.

l	r	e	t	s	i	n	r	o	t	b	w
h	g	d	s	a	e	k	r	c	a	u	e
k	i	n	n	e	i	z	d	i	y	k	i
t	a	j	c	k	e	l	n	t	s	l	w
u	a	i	e	p	a	t	k	q	d	d	o
n	g	b	m	b	a	c	a	z	h	z	i
i	s	w	l	z	e	d	x	e	y	w	n
u	o	i	s	i	e	t	j	s	e	o	z
f	k	n	r	r	c	b	h	z	j	n	c
r	m	i	k	w	h	a	n	y	f	e	u
a	o	z	q	s	y	b	t	t	d	k	e
g	n	a	u	c	z	y	c	i	e	l	b

Książka —

to dobry i wierny przyjaciel

**Czarodziejka Lili
stawia szkołę na głowie**

Lili naprawdę nie jest czarodziejką. Pewnego dnia jednak znajduje niezwykle ciekawą książkę — księgę czarownicy. Z ciekawości postanawia wypróbować ich działania. Ale magia, niestety, często przynosi nieprzewidziane konsekwencje... W tym tomie: Lili dla zabawy ożywia postaci z baśni. Wyobrażacie sobie, co na to — niczego niepodejrzewający — sąsiedzi babci?

Dzieci i ich prawa

PRAWO DO PRYWATNOŚCI — prywatne jest wszystko to, co jest osobiste, zarówno rzeczy, mieszkanie, jak również sprawy prywatne i rodzinne. Prawo do prywatności oznacza, że nikomu nie wolno bez szczególnie uzasadnionych powodów (precyzyjnie przewidzianych w przepisach prawnych) wkraczać w nasze życie i sprawy osobiste.

Drożdźówka ze śliwkami i kruszonką

Wiesława Lewandowska
autorka bloga kulinarnego
„Dom pełen mięty”

Proste i pyszne ciasto drożdżowe ze śliwkami węgierkami, posypane kruszonką, a porcja dosyć duża, na formę 35x25 cm, może być też większa, ciasto pięknie wyrasta.

Wyrabiałam je ręcznie, ale można ułatwić sobie pracę i wyrobić mikserem. Śliwki najlepsze węgierki, gdyż nie zawierają dużo soku i są idealne do ciasta.

Składniki:

- 1 kg śliwek węgierek
- 4 szklanki mąki pszennej
- 1 cukier waniliowy
- 100 gramów masła
- 3/4 szklanki cukru
- 2 jajka
- 50 gramów świeżych drożdży
- 1 szklanka mleka

Kruszonka:

- 100 gramów masła
- 3/4 szklanki cukru
- 1 szklanka mąki

Wykonanie:

Mleko lekko podgrzać, nie może być gorące, tylko letnie. Drożdże świeże rozkruszyć, dodać łyżeczkę cukru, łyżkę mąki, trochę letniego mleka i wymieszać, zostawić przykryte na kilka minut, aby wyrosły. Mąkę przesiać do miski, dodać cukier, cukier waniliowy, jajka, rozpuszczone wyro-

śnięte drożdże, letnie masło i wszystko wyrobić dłonią, lub mikserem, aż będzie odchodziło od miski. Zostawić przykryte do wyrośnięcia, ciasto powinno podwoić swoją wielkość. Śliwki umyć i usunąć pestki. Przygotować kruszonkę: mąkę wymieszać z cukrem, dodać miękkie masło i rozcierając dłońmi zrobić małe grudki,

taką kruszonkę. Wyrośnięte ciasto wyłożyć do wysmarowanej tłuszczem formy, wyrównać dłońmi, a następnie rozłożyć śliwki rozcięciem do góry. Ciasto posypać kruszonką i zostawić w ciepłym miejscu na 20 minut. Piekarnik nagrzać do 170 stopni górą-dół i piec ciasto 45 minut, sprawdzić patyczkiem czy suche. ■

■ Fot. autorka

Salatka z kapustą pekińską do obiadu

Salatka z kapustą pekińską, bardzo prosta, smaczna i zdrowa. Dodatek tartej marchewki, jabłek, kalarepki i świeżej papryki, dodaje jej koloru, sprawia że też jest pełna witamin. Doprawiona odrobiną soli, cukru, soku z cytryny i oleju, bardzo soczysta, a przy tym smaczna. Taką sałatkę chętnie zjadają i dzieci i dorośli, uniwersalna do mięsa, drobiu, ale też do ryby.

Składniki:

- 1 mała kapusta pekińska
- 2 marchewki
- 1 kalarepka
- 2 jabłka
- 1/2 papryki

- 1 łyżka pokrojonej natki pietruszki
- sok z cytryny
- sól
- cukier
- 1 łyżka oleju

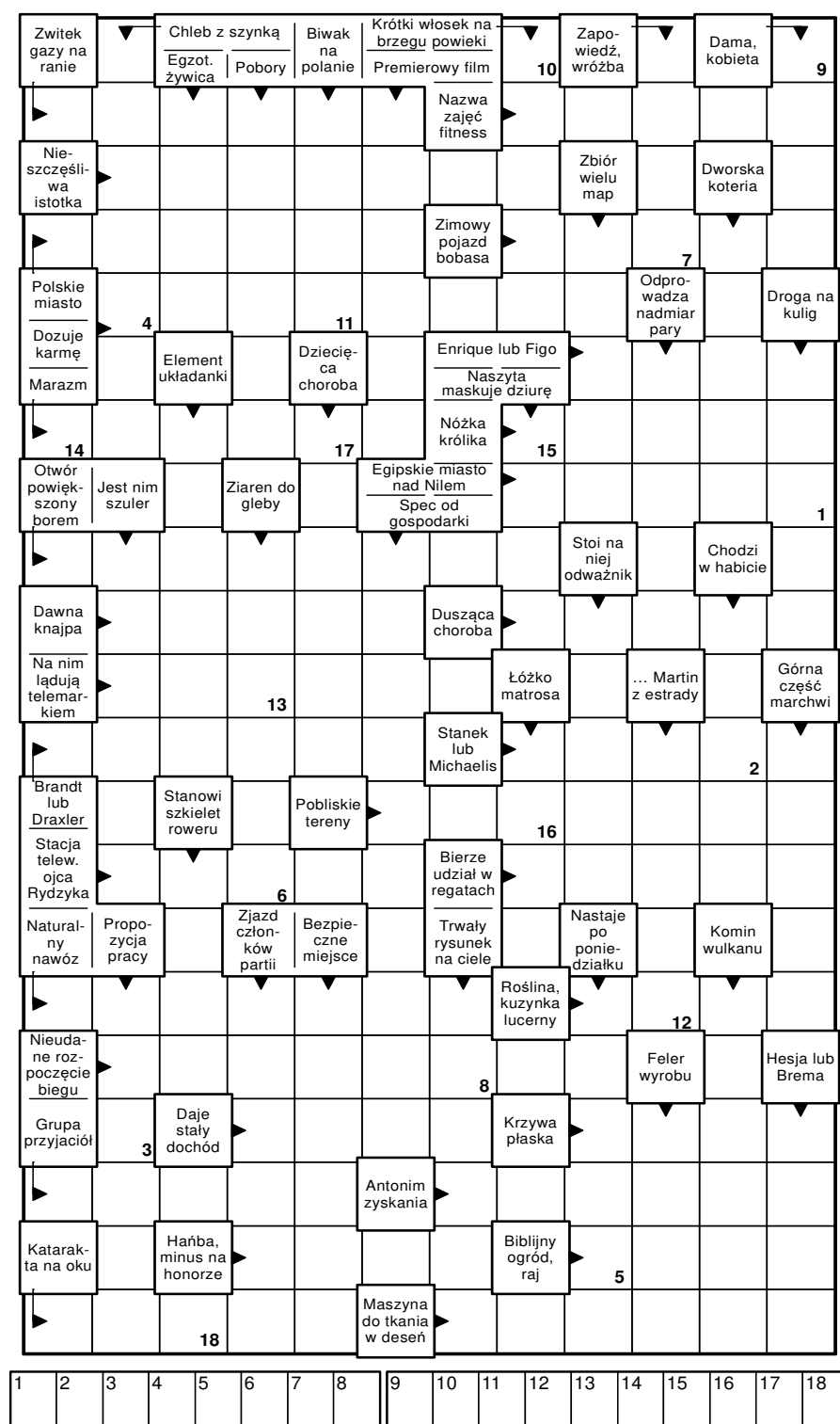
■ Fot. autorka

Wykonanie:

Kapustę pekińską oczyścić, umyć, i drobno pokroić w paseczki. Paprykę umyć, wydrążyć nasioną, pokroić na dwie części, a każdą część w paseczki. Obrać marchew, jabłka i kalarepkę, umyć i wszystko zetrzeć na tarce o dużych otworach. Wszystkie warzywa przełożyć do salaterki, wymieszać, dodać natkę pietruszki.

Przygotować sos: łyżeczkę soku z cytryny, cukier, sól do smaku, oraz olej, wymieszać, a następnie polać sałatkę. Sałatkę przygotować na pół godziny przed obiadem, aby warzywa zmiękły i przeszły smakiem. ■

Krzyżówka

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z 3-4 PAŹDZIERNIKA

Poziomo: KOMIK - KHAKI - AROGANT - SYROP - AFISZ - LEWAREK - ALBUM - MAZEPA - SKALA - MORALISTYKA - RAMOTA - ORLIK - KASANDRA - BALANS - SPIŻ - PALMA - KAWIARKA - LASEK - WZROK - MELASA - ASPIRANT - KAIN - DIADEM - TALES - RENATA - KOKA - KRYM - RABAN - SIATKA

Pionowo: KASETA - MAKATA - ZAKAŁA - PORYW - ZIOMAL - WERSAL - MORALE - ROSATI - OPIEKA - IGOR - PLATAN - ATKINSON - KAPELA - LANSER - MADRAS - AKTA - ASESOR - PALENIE - FOLK - TRASA - ALTANKA - TAXI - BADYL - PLISA - DART - SOUL - KILIM - ESTETYK - KICZ - MAKAK - ŻABKA - MAMA

Hasło: Asysta przy bramce

Uśmiechnij się!

Do gabinetu psychiatry wchodzi mężczyzna z żoną, skarżąc się na jej apatię. Lekarz porozmawiał z pacjentką, potem ją objął, pogłaskał i kilka razy pocałował. Wreszcie zwraca się do obecnego przy tej scenie męża:

– Oto zabiegi, które są potrzebne pańskiej żonie. Powinny być stosowane przynajmniej co drugi dzień. No, powiedzmy we wtorki, czwartki i soboty.
– Dobrze, we wtorki i czwartki mogę żonę do pana przyprowadzać, ale sobota wykluczona – gram z kolegami w karty!

– Czym czyścisz okulary?
– Ściereczką.
– I ja ściereczkę, ale nie schodzi.
– A czym nasączasz?
– Niczym, po prostu chucham na szkła.

– Ja też ... A co pijesz?

Idzie dwóch facetów przez pustynię, jeden niesie okno, a drugi drzwi. Nagle odzywa się jeden facet i mówi:

– Gorąco mi.

A drugi:

– Mam pomysł ty otworzysz okno, ja drzwi i zrobimy przeciąg.

Blondynka dzwoni do operatora sieci:

– Nie mogę się połączyć z internetem!

– A wpisała pani hasło?

– Tak, widziałam, jak to robi mój kolega.

– A jakie jest to hasło?

– Pięć gwiazdek.

Spotykają się dwie przyjaciółki.

– Co dostałaś od męża na dzień kobiet?

– Widzisz to zielone porsche przed domem?

– Piękne! To teraz twoje?

– Co ty! Ja dostałam fartuszek w tym kolorze.

– Obudź się! No, słyszysz?

Obudź się! – w środku nocy żona budzi męża.

– Co się stało kochanie?

– Nic się nie stało. Po prostu nie mogę zrozumieć, jak ty możesz spokojnie spać, mając tak ni-

Żywa pamięć o Bohaterach Powstania Warszawskiego

Leszek Wątróbski

O nadaniu imienia Zespołowi Szkół Ponadpodstawowych w Gryfinie opowiadał mi jej dyrektor mgr Maciej Puzik: – To był długi proces. A przygotowania do niego zaczęły się kilka lat wcześniej, kiedy na spotkanie z naszą młodzieżą przyjechał uczestnik Powstania Warszawskiego Leszek Sikora Sikorski ps. „Antoś” – ze zgrupowania „Kryśka”. I wówczas to pojawił się pomysł, aby nasza szkoła przyjęła imię Bohaterów Powstania Warszawskiego. Potem było dużo różnych działań proceduralnych, w które zaangażowała się cała społeczność szkoły, w tym dyrekcja oraz nasz historyk Julian Dalidowicz. I wreszcie od 1 września 2017 r. szkoły wchodzące w skład naszego zespołu noszą to zaszczytne imię. Uroczysta gala poświęcona nadaniu nam imienia odbyła się 27 września, w rocznicę powstania polskiego państwa podziemnego. Patronat nad nimi objęły m.in.: Muzeum Powstania Warszawskiego, marszałek województwa zachodniopomorskiego oraz starosta i burmistrz Gryfina. Na tę uroczystość przyjechali też wszyscy żyjący i czujący się na siłach uczestnicy Powstania Warszawskiego mieszkający w Szczecinie.

– Nadal też organizujecie spotkania poświęcone bohaterom Powstania Warszawskiego...

Stoją od lewej: Edward Zamiara ps. „Hrabia” —dyrektor Maciej Puzik, Amelia Korycka ps. „Mela” i Janina Ostrowska-Kin ps. „Janeczka” **Fot. Leszek Wątróbski**

– Utrzymujemy stały kontakt z powstańcami. Nadal odwiedzają nas i spotykają się z naszymi uczniami m.in. dawna prezes szczecińskiego oddziału Związku Powstańców Warszawskich Janina Ostrowska-Kim ps. „Janeczka” —ochotniczka z batalionu „Bończa” — dr Amelia Korycka ps. „Mela” — czy też Edward Zamiara ps. „Hrabia”. A nasza młodzież chętnie w tych spotkaniach uczestniczy.

Powitania przybyłych powstańców: Ameli Koryckiej ps. „Mela” — Janiny Ostrowskiej-Kin ps. „Janeczka” i Edwarda Zamiara ps. „Hrabia” na apelu z okazji nadania szkole imienia Bohaterów Powstania Warszawskiego, który odbył się w sali gimnastycznej (wypełnionej po brzegi młodzieżą, nauczycielami i zaproszonymi gośćmi) dokonał gospodarz uroczystości dyrektor Maciej Puzik.

29.>>

■ W części artystycznej uczniowie szkoły zaprezentowali scenki powstańcze **Fot. Leszek Wątróbski**

28.>>

W imieniu bohaterów Powstania Warszawskiego głos zabrała mjr Janina Ostrowska-Kin ps. „Janeczka”: „Proszę się nie zdziwić, że jestem bardzo wzruszona, bo zawsze kiedy przyjeżdżamy do tej szkoły, bo bardzo ją wszyscy kochamy, czuje się tu wspaniale. I że te siedem lat minęło jak jeden dzień, a nam wydaje się, że to było tak niedawno... Wspominamy też naszego kolegę – Leszka Sikorę Sikorskiego ps. »Antoś« – ze zgrupowania »Kryśka« – który tu przyjeżdżał wcześniej, a dziś go niestety nie ma z nami i którego zawsze tu wspominamy. Bo zostawił nam taką bardzo wzruszającą sprawę w spadku. Ta dzisiejsza uroczystość zgromadziła w dniu święta szkoły dużo naszych przyjaciół. Pozdrawiam więc wszystkich obecnych. I zastanawiam się: dlaczego ja mam już tyle lat? Bo chciałabym, aby przyjeżdżać tu razem ze swoimi współtowarzyszami następne siedem lat. Nie wiem więc, czy powiem teraz, kiedy będę z Gryfina wyjeżdżała: do widzenia czy do zobaczenia? W każdym bądź razie wzruszona jestem bardzo tym, jak zawsze bardzo serdecznym i szczerym nas tu przyjęciem... Wiemy, że zaczął się nowy rok szkolny. Życzymy więc sukcesów wszystkim, którzy tu są, aby wszystko zaowocowało bardzo obficie. Dziękuję bardzo!!!”

Spotkanie przy kawie z uczestnikami Powstania Warszawskiego

Fot. Leszek Wątróbski

* * *

A po kolejnych przemówieniach i życzeniach, dla przybyłych uczestników Powstania Warszawskiego i dla wszystkich gości – już w części artystycznej, uczniowie szkoły zaprezentowali scenki powstańcze. A po nich, na placu przed szkołą, zaprezentowano widowisko powstańcze. Jego odtwórcami byli rekonstruktorzy w mundurach – członkowie Grupy Rekonstrukcji Historycznej „Nałęcz” z Trzebiatowa, Klubu

Historycznego „Szlakiem Narbuta” oraz rekonstruktorzy Grupy Militarni Gryfino i okolice.

Były też pamiątkowe zdjęcia przed pojazdem z czasów powstania – przy niemieckim lekko opancerzonym wozie rozpoznawczym Sd.Kfz 222 oraz słodki poczęstunek dla wszystkich zaproszonych gości przygotowany przez uczniów klasy gastronomicznej i wreszcie uroczyste pożegnanie powstańców pod tablicą bohaterów szkoły. ■

Pamiątkowe zdjęcie przed pojazdem z czasów powstania (zdobytym przez powstańców) niemieckim lekko opancerzonym woziem rozpoznawczym Sd.Kfz 222 Fot. Leszek Wątróbski

TVP

WILNO

6.45 Studio Wilno
7.05 S. anim. „Różowy Słoń odkrywa świat”
7.25 Tyci encyklopedia Bzyka
7.35 Pięknie przyprowiana
7.50 Przepis dnia
7.55 Kuchenne recepty
8.20 Zakochaj się w Polsce
8.40 Klub u redaktorów
9.35 S. „Sześć sióstr”
10.30 Gra słów
10.55 Słowni polsko@polski
11.15 S. anim. „Różowy Słoń odkrywa świat”
11.30 Baśnie i bajki polskie
11.45 Kultowe rozmowy
12.10 S. „Leśniczówka”
13.00 Info Wilno
13.05 Litwa nieoczywista
13.20 Panorama litewska
12.30 Kabaretomaniacy
14.20 Saga prastarej puszczy
15.15 Notacje
15.25 Raport naukowy
15.50 Info Wilno
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy szczęścia”
17.10 S. anim. „Różowy Słoń odkrywa świat”
17.30 Baśnie i bajki polskie
17.45 S. „Blondynka”
18.30 Świadecko
18.45 Strona po stronie
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.35 Niezwykłe miejsca
19.40 S. „M jak miłość”
20.30 Program informacyjny
20.55 Pytanie dnia
21.05 S. „Korona królów”
21.30 S. „Leśniczówka”
21.50 Kultowe rozmowy
22.15 Zakochaj się w Polsce

22.40 Litwa nieoczywista
23.00 Na sygnale
23.45 Info Wilno
00.05 Studio Wilno
00.25 Świadecko
00.35 Strona po stronie

LRT | TV

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Dzień dobry Litwo
6.30, **7.00**, **7.30**, **8.00**, **8.30** Wiadomości
9.00 S. „Morderstwa na północy”
9.50 S. „Krzyk o pomoc”
10.40 S. „Doktor Martin”
11.30 S. „Ostatni ślad Berlina”
12.15 Euromaxx
12.30 Kto i dlaczego?
13.00 „Anthony Bourdain. Części nieznane”
13.45 Momenty „Festiwalu Piosenki 2024”.
14.00, **15.00**, **16.00**, **16.30** Wiadomości
14.20, **15.15** Dzień dobry Litwo
16.25 S. „Raj dla kobiet”
17.10 S. „Dziedzictwo”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 (Nie)emigranci
20.30 Panorama
21.00 Debaty wyborcze LR do Sejmu
23.05 Wiadomości rowerowe
23.35 S. „Incognito”
00.15 S. „Wikingowie”

6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00 S. „Bądź moim słońcem”
8.00 S. „Słodko razem”
9.00 S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00 S. „Alaca”
12.00 Wiadomości
13.20 Pani chłopka
14.30 S. „Moja mała”
15.30 S. „Kakao”
16.00 Kto tu jest?
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości

19.30 KK2
20.00 Będzie wszystkiego
21.00 S. „Poważne sprawy”
21.30 Wiadomości
22.30 „Wyścig po życie” thriller
00.15 S. „Czarna lista”

LRT | PLUS

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.05 Historie rzeczy
7.00 Kto i dlaczego?
7.30 Litwin w sercu.
8.30 Wiara i życie
9.00 Dzień dobry Litwo
11.30 Co jest lepsze, sąsiedzie?
12.00 S. dok. „Materiały cud”
12.55 Wizjonerzy
13.00 „Odblaski”
13.30 „Uwaga! Szukamy sztuki”
14.00 Dajmy czadu!
15.05 Sezon zdrowia
15.35 S. „Doktor Martin”
16.20 S. „Serce kraju”
17.05 Euromaxx
17.20 „Łaba diena, Lietuva”
18.55 Koszykówka. Puchar Europy. „7betLietkabelis” – „Aris”
21.00 „Kernagis (z reprezentacją dźwięku)” film dok.
22.35 Legendy
23.30 Odblaski

6.00 TV pomoc
8.00 TV3 debaty
9.30 S. „Nie dla ciebie, Martyna”
10.00 S. „W wirze miłości”
11.00 S. „Kobiety lekarz”
12.00 Świeże pomysły z LIDL
12.02 S. „Nie puszczaj mojej ręki”
14.00 S. „Niezrówna miłość”
15.00 S. anim. „Simpsonowie”
16.00 TV3 wiadomości
16.30 Świeże po-

mysły z LIDL
16.32 TV Pomoc
18.30 TV3 wiadomości
19.30 S. „Miało czy wieś”
21.00 S. „Nie dla ciebie, Martyna”
21.30 Wieczorne wiadomości TV3
22.20 TV3 sport
22.30 Świeże pomysły z LIDL
22.32 „Conan Barbarzyńca” dramat
00.50 S. „Prawo i porządek”

6.00 „Zasady mojej kuchni”
7.20 S. „Agenci Sprawiedliwości”
8.30 S. „Policjant z przeszłości”
9.30 S. „C.O.D.E.”
10.30 S. „MacGyver”
11.30 S. „CSI. Miami”
12.30 S. „Świeża krew”
13.30 „Zasady mojej kuchni”
15.00 S. „Pod pokładem”
16.00 S. „C.O.D.E.”
17.00 S. „MacGyver”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „Zabójcza broń”
20.00 „Wojny kupujących”
20.30 „Wojny sąsiedzkie”
21.00 „Łowca błyskawic” thriller
22.55 „Spacer po zmroku” film fab.

Irytas.tv

5.30 Nowy dzień
6.00 S. „Stary”
7.30 Pyszne życie
8.00 S. „Znikające ślady”
9.00 S. „Realna mistyka”
10.00 S. „Aleksandra”
11.00 S. „Stary”
12.30 Pierwszy raz
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
15.00 S. „Kim jesteś?”
16.00 Reporter

16.20 Sport. Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.00 S. „Niespodziewana sprawiedliwość”
18.00 Reporter
18.20 Sport. Pogoda
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.18 Sport. Pogoda
20.20 S. „Gry dla dorosłych dzieci”
21.25 S. „Aleksandra”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 Litwa na żywo
23.30 S. „Historia jednego przestępstwa”

5.35 S. „Komisarz Alex”
7.25 S. „Cobra 11”
8.30 „Gwiazdy lombardu”
9.00 „Egązas dūgnas”
9.30 „Wyścig życia”
10.00 „Najzabawniejsze filmiki Ameryki”
11.00 S. „Brutto i Netto”
12.00 S. „Sługa narodu”
13.00 „Czynnik strachu”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „Chicago Fire”
16.00 S. „Komisarz Alex”
18.00 S. „Simpsonowie”
19.00 „Brutto i Netto”
20.00 „Najzabawniejsze filmiki Ameryki”
21.00 „Ryzyko zawodowe” thriller
22.35 S. „El Chapo”
23.30 S. „Smeris”

6.00 S. „Niewinni”
7.00 S. „Kłamstwo za kłamstwem”
8.00 S. „Wróżka”
8.30 S. „Ślepa”
9.00 S. „Zakazany owoc”
10.00 S. „Major Crimes”
11.00 S. „Specjaliści”
12.00 S. „Zabójcze umysły”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Partnerki”
15.00 S. „Anupamaa”
15.30 S. „Obiecany”

16.00 S. „Bądź ze mną”
17.00 S. „Wróżka”
17.30 S. „Ślepa”
18.00 S. „Specjalista”
19.00 S. „Doktor House”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 „Zbrodnia w Barcelonie”
22.55 „Inspektor Dupin”
00.50 „Od dziewcząt do panie”

05.50 S. „Klan”
06.20 S. „Dziedzictwo”
07.10 S. „Wichrowe wzgórze”
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze”
08.30 „Kościół z bliska”
09.00 S. „Akacja 38”
09.50 S. „Ranczo”
10.50 S. „Komisarz Alex”
11.45 S. „Ojciec Mateusz”
12.35 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
13.10 „Agrobiznes”
13.35 „Magazyn Rolniczy”
13.55 „Park Narodowy New Forest” film dok.
15.00 S. „Wichrowe wzgórze”
15.55 „Jaka to melodia?”
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Jaka to melodia?”
18.55 S. „Klan”
19.25 „Reporterzy”
19.45 S. „Akacja 38”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.30 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
22.05 S. „Porzucony”
23.05 „Magazyn Ekspresu Reporterów”
00.05 „W pułapce kliknięć: ciemna strona cyfrowego świata” film dok.

TVP KULTURA

07.15 „Muzyczne poranki”
07.35 „Tamte lata, tamte dni”
08.15 „Mieszczanie żywieccy”
08.50 S. „Podróż z historią”
09.35 „Informacje kulturalne”
10.00 S. „Przewodzący”
11.10 „Hania” film TVP
12.50 „Portrety” film dok.
14.40 „Dobry tytuł”
15.40 „Śmierć na Nilu” film kryminalny
18.10 S. „Przewodzący”
19.15 „W poszukiwaniu dobrego filmu”
20.00 „Partia, pieniądze, rock and roll”
21.00 „Rzecz o banalności miłości”
22.50 „Szalony Piotrus” film obycz.
00.50 „Wyrutki” dramat

TVP POLONIA

07.00 „Panorama”
07.35 „Pożyteczni.pl”
08.00 „Kuchenne recepty”
08.30 „Pytanie na śniadanie”
12.10 „Wynalazki na medal”
12.30 S. „Barwy szczęścia”
13.00 „Gość Poranka”
13.25 S. „Ranczo”
15.10 „Hala odlotów”
16.00 „Zagadki zwierzogromadki”
16.05 „Zagadki zwierzogromadki”
16.30 „Program informacyjny”
17.00 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
17.30 S. „Barwy szczęścia”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Gra słów. Krzyżówka”
18.50 „Teleexpress Extra”

19.15 „Akcent Wschodni”
19.45 „Panorama”
20.10 „Wilnoteka”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 S. „Ojciec Mateusz”
23.15 „Jedyny taki duet na świecie” film dok.

TVP HISTORIA

08.55 „Był taki dzień”
08.58 „Spór o historię”
09.30 „Paleta dziejów”
09.45 „Flesz historii”
10.00 S. „Stulecie Winnych”
10.40 „Kuchnia dwudziestolecia”
11.05 S. „Podróż z historią”
11.35 „Historia Polski” film dok.
12.20 „Encyklopedia II wojny światowej”
12.45 S. „Najmniej-sze kraje Europy”
13.35 „Był taki dzień”
13.50 „Wojownicy czasu”
14.15 S. „Alternatywy 4”
15.05 „Pomnik Wielkiej Nadziei”
15.15 „Niezwykłe obiekty podziemnego Paryża” film dok.
16.10 S. „Fotohistorie”
16.35 „Legend Europy”
17.30 S. „Korona królów”
17.55 „Polacy na ratunek Żydom”
18.05 „Sensacje XX wieku”
18.55 „Koło historii”
19.25 „Platerówki” film dok.
20.25 „Był taki dzień”
20.27 „Było, nie minęło”
20.50 S. „Stulecie Winnych”
21.30 „Eugeniusz Bodo” film dok.
22.20 „Jo był ukradziony” film dok.
23.05 „Cześć Tereska” dramat
00.10 „Sensacje XX wieku”

01:00 Słowo życia
01:05 Świat w obrazach
01:10 Informacje dnia
01:30 XX Rajd Katyński
01:55 Poczet Wielkich Polaków
02:00 Anioł Pański
02:05 Ma się rozumieć
02:15 Rozmowy niedokończone
03:25 Święty na każdy dzień
03:30 Poznajemy Polskę
03:45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
04:00 Informacje dnia
04:20 Różaniec
04:50 Myśląc Ojczyzna
05:00 Apel Jasnogórski
05:20 Informacje dnia
05:40 Polski Punkt Widzenia
06:00 Wołyń – nierozliczone ludobójstwo
07:15 Polityka
08:55 Poczet Wielkich Polaków
09:00 Informacje dnia
09:15 Polski Punkt Widzenia
09:35 Modlitwa smoleńska
10:00 Papież Polak do Rodaków
10:40 Słowo życia
10:45 Święty na każdy dzień
10:50 Muzyczne chwile
11:00 Informacje dnia
11:15 Jak my to widzimy z daleka widać lepiej
11:45 Zew natury
12:05 Mocni w Wierze
12:35 Słowo życia
12:40 Ma się rozumieć
12:50 Święty na każdy dzień
13:00 Anioł Pański
13:03 Informacje dnia
13:20 Zuzela tu wszystko się zaczęło
14:00 Pradawne
14:30 Msza święta z Jasnej Góry
15:20 Muzyczne chwile
15:30 Misja Szczecin – Madagaskar
16:00 Grypsy z

celi śmierci
16:50 Ma się rozumieć
17:00 Informacje dnia
17:10 Jestem mamą
17:25 Przyroda w Obiektywie
17:40 Zdrowie z Bożej Apteki
17:55 Kapłan prolife
18:10 Prosto o gospodarce
18:30 Zostań Żołnierzem RP
18:45 Muzyczne chwile
18:55 Poczet Wielkich Polaków
19:00 Anioł Pański
19:05 Informacje dnia
19:15 Rozmowy niedokończone
20:25 Święty na każdy dzień
20:30 Każdy ma-luch to potrafi
20:45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
21:00 Informacje dnia
21:20 Różaniec
21:50 Myśląc Ojczyzna
22:00 Apel Jasnogórski
22:20 Informacje dnia
22:40 Polski Punkt Widzenia
23:00 Moja sytuacja jest szczególnie trudna

7.00 Fani czterech kółek
9.00 Jak to jest zrobione?
10.00 Łowcy klasyków
11.00 Fani czterech kółek
12.00 Łowcy staroci
13.00 Fani czterech kółek
15.00 Włoski punkt kontroli granicznej
16.00 Łowcy klasyków
17.30 Zapomniane i upuszczone
19.00 Jak to jest zrobione?
19.30 Jak to działa?
20.00 Łowcy staroci: renowacje
21.00 Gorączka złota: złoty szlak
23.00 Zabójcze łowienie
00.00 Nagi instynkt przetrwania

TVP
WILNO

7.05 Zwierzaki Czytaki
7.20 S. anim. „Przygody Kota Filemona”
7.30 Moda na rodzinę
7.55 W kotle historii
8.20 Magiczne Podhale z Sebastianem Karpiem Bułecką
8.45 Hasztagi tygodnia
9.35 S. „Sześć sióstr”
10.30 Gra słów.
 Krzyżówka
10.50 Słownik polsko@polski
11.20 Zwierzaki Czytaki
11.35 S. anim. „Przygody Kota Filemona”
11.45 Kultowe rozmowy
12.10 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
12.35 S. „Leśniczówka”
13.00 Info Wilno
13.05 Unia kulinarna
13.30 Va Banque
14.20 „Mieczysław Jahoda. Sztukmistrz z Krakowa” film dok.
15.15 Notacje
15.25 Jak to działa
15.50 Info Wilno
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy szczęścia”
17.10 Zwierzaki Czytaki
17.25 S. anim. „Przygody Kota Filemona”
17.35 Alchemik
17.50 S. „Dziewczyny ze Lwowa”
18.35 Tygiel
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.35 Polacy Światu
19.40 S. „M jak miłość”
20.30 Program informacyjny
20.55 Pytanie dnia
21.05 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
21.30 S. „Leśniczówka”
21.50 Kultowe rozmowy
22.15 Magiczne Podhale z Sebastianem Karpiem Bułecką
22.40 Unia kulinarna
23.00 S. „Na sygnale”
23.50 Info Wilno
00.05 Studio Wilno
00.25 Pożyteczni.pl

LRT | TV

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Dzień dobry Litwo
6.30, **7.00**, **7.30**, **8.00**, **8.30** Wiadomości
9.00 S. „Morderstwa na północy”
9.50 S. „Krzyk o pomoc”
10.40 S. „Doktor Martin”
11.30 S. „Ostatni ślad Berlina”
12.15 Euromaxx
12.30 Kto i dlaczego?
13.00 „Anthony Bourdain. Części nieznane”
13.45 Momenty „Festiwalu Piosenki 2024”.
14.00, **15.00**, **16.00**, **16.20**, **15.15** Dzień dobry Litwo
16.25 S. „Raj dla kobiet”
17.10 S. „Dziedzictwo”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 Dzikie świat zwierku
20.30 Panorama
21.00 Debaty wyborcze LR do Sejmu
23.05 Wiadomości rowerowe
23.35 S. „Incognito”
00.15 S. „Wikingowie”

6.00 Filmy anim.
7.00 S. „Bądź moim słońcem”
8.00 S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00 S. „Alaca”
11.00 S. „Krwawe kwiaty”
12.00 Wiadomości
13.20 Pani chłopka
14.30 S. „Moja mała”
15.30 S. „Kakao”
16.00 Kto tu jest?
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.30 KK2
20.00 Szeszki 20
21.00 S. „Poważne sprawy”
21.30 Wiadomości
22.30 „Wilk ze Snow Hollow” thriller
00.15 S. „Czarna lista”

LRT | PLUS

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.05 (Nie)emigranci
7.00 Kto i dlaczego?
7.30 Styl
8.30 Drogi
9.00 Dzień dobry, Litwa
11.30 „Pahonia”
12.00 „Wilnianie”
12.30 S. dok. „Niezwyciężony”
13.00 O świecie X
13.30 Euromaxx
14.10 Festiwal jazzowy „Birsztany 2024”
14.55 Koncert
15.20 Momenty „Festiwalu Piosenki 2024”.
15.35 S. „Doktor Martin”
16.20 S. „Serce kraju”
17.05 Euromaxx
17.20 Dzień dobry, Litwo
19.30 S. Dok. „Jak oni to zbudowali?”
20.15 S. dok. „Tematy wideo w Japonii”
20.25 Wizjonerzy
20.30 Panorama
21.00 Julesa Massena. Opera „Teresa”
22.20 Wizjonerzy
22.30 „Wilnianie”
23.00 Uwaga! Szukamy sztuki
23.30 Oto kino

6.00 TV pomoc
8.00 S. „Miasto czy wieś”
9.30 S. „Nie dla ciebie, Martyna”
10.00 S. „W wirze miłości”
11.00 S. „Kobiety lekarz”
12.00 Świeże pomysły z LIDL
12.02 S. „Nie puszczaj mojej ręki”
14.00 S. „Kopalnie pasji”
15.00 S. anim. „Simpsonowie”
16.00 TV3 wiadomości
16.30 Świeże pomysły z LIDL
16.32 TV Pomoc
18.30 TV3 wiadomości
19.30 „Show dobrego wieczoru”

21.00 S. „Nie dla ciebie, Martyna”
21.30 Wieczorne wiadomości TV3
22.20 TV3 sport
22.30 Świeże pomysły z LIDL
22.32 „Dziewczyna z pociągu” dramat
00.55 S. „Prawo i porządek”

6.00 „Zasady mojej kuchni”
7.20 S. „Agenci Sprawiedliwości”
8.30 S. „Policjant z przeszłości”
9.30 S. „C.O.D.E.”
10.30 S. „MacGyver”
11.30 „CSI. Miami”
12.30 S. „Świeża krew”
13.30 „Zasady mojej kuchni”
15.00 S. „Pod pokładem”
16.00 S. „C.O.D.E.”
17.00 S. „MacGyver”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „Zabójcza broń”
20.00 „Wojny kupujących”
20.30 „Wojny sąsiedzkie”
21.00 „Tylko jeden” thriller
22.45 „Łowca błyskawic” thriller

Irytas.tv

5.00 Nowy dzień
6.00 S. „Stary”
7.30 W cieniu mężczyzny
8.00 S. „Znikające ślady”
9.00 S. „Realna mistyka”
10.00 S. „Aleksandra”
11.00 S. „Stary”
12.30 Jestem wnioskodawcą
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
15.00 S. „Kim jesteś?”
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.00 S. „Niespodziewana sprawiedliwość”
18.00 Reporter

18.20 Sport. Pogoda
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.18 Sport. Pogoda
20.20 S. „Gry dla dorosłych dzieci”
21.25 S. „Aleksandra”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 Litwa na żywo
23.30 S. „Historia jednego przestępstwa”

5.25 S. „Komisarz Alex”
7.25 S. „Cobra 11”
8.30 „Gwiazdy lombardu”
9.00 „Na jednym końcu haczyk”
9.30 „Wojny magazynowe”
10.00 „Najzabawniejsze filmiki Ameryki”
11.00 „Brutto i Netto”
12.00 S. „Sługa narodu”
13.00 „Czynnik strachu”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „Chicago Fire”
16.00 S. „Komisarz Alex”
18.00 S. „Simpsonowie”
19.00 „Brutto i Netto”
20.00 „Najzabawniejsze filmiki Ameryki”
21.00 „Mokra robita” film fab.
22.50 S. „El Chapo”

6.00 S. „Niewinni”
7.00 S. „Kłamstwo za kłamstwem”
8.00 S. „Wróżka”
8.30 S. „Ślepa”
9.00 S. „Zakazany owoc”
10.00 S. „Major Crimes”
11.00 S. „Specjaliści”
12.00 S. „Zabójcze umysły”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Partnerki”
15.00 S. „Anupamaa”
15.30 S. „Obiecany”
16.00 S. „Bądź ze mną”
17.00 S. „Wróżka”
17.30 S. „Ślepa”
18.00 S. „Specjalista”
19.00 S. „Doktor House”
20.00 S. „Prawo

i porządek"

21.00 „Zbrodnia w Barcelonie"**00.50** „Od dziewcząt do panie"**05.50** S. „Klan"**06.20** S. „Dziedzictwo"**07.05** S. „Wichrowe wzgórze"**08.00** „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze"**08.30** „Projekt: Nadzieja"**09.00** S. „Akacyjowa 38"**09.50** S. „Ranczo"**10.45** S. „Komisarz Alex"**11.45** S. „Ojciec Mateusz"**12.35** S. „Korona królów. Jagiellonowie"**13.10** „Agrobiznes"**13.35** „Rok w ogrodzie Extra"**13.55** „Nieposkromione Wielkie Jeziora"**15.00** S. „Wichrowe wzgórze"**15.55** „Jaka to melodia?"**16.35** „Gra słów. Krzyżówka"**17.05** S. „Dziedzictwo"**18.00** „Teleexpress"**18.20** „Jaka to melodia?"**18.55** S. „Klan"**19.25** „Reporterzy"**19.45** S. „Akacyjowa 38"**20.30** „Program informacyjny 19.30"**20.55** „Pytanie dnia"**21.30** S. „Korona królów. Jagiellonowie"**22.05** „W deszczowy dzień w Nowym Jorku" film obycz.**23.45** „Skandal w hrabstwie Yuba" komedia**07.15** „Muzyczne poranki"**08.30** „Tamte lata, tamte dni"**08.05** „Mieszczanie żywieccy"**08.45** „Podróż z historią"**09.30** „Poczet świętów polskich"**10.00** S. „Przeprowadzki"**11.10** „Śmierć na Nilu" film kryminalny**13.35** „Partia, pieniądze, rock and roll"**14.40** „Wydarzenie aktualne"**15.15** „Nasze Hollywood, czyli początki kina w Polsce" film dok.**16.25** „Afrykańska królowa" film fab.**19.30** Informacje kulturalne**20.00** „Reżyserzy"**21.00** „Osiem kobiet" film fab.**23.00** „Legends Rocka"**00.05** „Szalony Piotruś" film obycz.**07.00** „Panorama"**07.35** „Prywatne życie zwierząt"**08.00** „Okrasa łamie przepisy"**08.30** „Pytanie na śniadanie"**12.10** „Wilnoteka"**12.30** S. „Barwy szczęścia"**13.00** „Gość Poranka"**13.25** S. „Ojciec Mateusz"**15.05** „Jedyny taki duet na świecie" film dok.**16.05** „Rodzina Treflików"**16.10** „GO TU JEMY"**16.20** „Tyci encyklopedia Bzyka"**16.30** „Program informacyjny"**17.00** S. „Korona królów. Jagiellonowie"**17.30** S. „Barwy szczęścia"**18.00** „Teleexpress"**18.20** „Gra słów. Krzyżówka"**18.50** „Teleexpress Extra"**19.15** „Bogumiła Wander Przepraszamy za usterki"**19.45** „Panorama"**20.10** „Kieru-

nek Zachód"

20.30 „Program informacyjny 19.30"**20.55** „Pytanie dnia"**21.25** S. „O mnie się nie martw"**23.15** „Studio w kontakcie"**00.10** „Panorama"**08.10** „Był taki dzień"**08.15** „Na bitwym szlaku"**08.35** „Było, nie minęło"**09.00** S. „Stulecie Winnych"**09.40** „Kuchnia dwudziestolecia"**10.05** S. „Podróż z historią"**10.40** „Historia Polski" film dok.**11.30** S. „Encyklopedia II wojny światowej"**11.55** S. dok. „Wszystkie kolory świata"**12.45** S. „Historia kuchni polskiej"**13.30** S. „Alternatywy 4"**14.30** S. „Fotohistorie"**15.00** S. „Cztery strony świata"**15.50** „Przeżyjmy to jeszcze raz"**16.30** S. „Korona królów"**17.00** „Kobieta Rys" film dok.**17.40** S. „Sensacje XX wieku"**18.35** „Chocim 1621" film dok.**19.25** „Fake czy historia?"**20.15** S. „Stulecie Winnych"**21.00** S. „Polska i świat z historią w tle"**21.30** S. „Kroniki Hitlera"**22.20** „Matusia" film dok.**23.10** S. „Droga do triumfu"**00.05** S. „Sensacje XX wieku"**00.20** Ku pokrzepieniu powstańców serc. Historia Obrazu Matka Boska AK**01:00** Słowo życia**01:05** Świat w obrazach**01:10** Informacje dnia**01:30** Zostań Żołnierzem RP**01:50** Święty na każdy dzień**01:55** Poczet Wielkich Polaków**02:00** Anioł Pański**02:05** Ma się rozumieć**02:15** Rozmowy niedokończone**03:25** Święty na każdy dzień**03:30** Każdy ma-luch to potrafi**03:45** Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci**04:00** Informacje dnia**04:20** Różaniec**04:50** Myśląc Ojczyzna**05:00** Apel Jasnogórski**05:20** Informacje dnia**05:40** Polski Punkt Widzenia**06:00** Prosto o gospodarce**06:20** Jestem mamą**06:35** Odpowiedzialni za Kościół**07:00** Miłość większa niż strach**08:05** Od miłości do wieczności**08:35** Zdrowie z Bożej Apteki**08:55** Poczet Wielkich Polaków**09:00** Informacje dnia**09:15** Polski Punkt Widzenia**09:35** Każdy ma-luch to potrafi**09:50** Słowo życia**10:00** Razem możemy wszystko**10:30** Sanktu-aria polskie**10:50** Święty na każdy dzień**11:00** Audycja Generalna Ojca Świętego Franciszka z Watykanu**11:50** Muzyczne chwile**12:00** Salezjańska Młodzież w Damaszk**12:25** Jestem mamą**12:40** Prosto o gospodarce**13:00** Anioł Pański**13:03** Informacje dnia**13:20** W pułapce wojny**14:00** Obrona Cisnej**14:30** Msza święta z Jasnej Góry**15:20** Muzyczne chwile**15:30** Krzywda**16:00** Polskie ślady w Ziemi Świętej**16:50** Ma się rozumieć**17:00** Informacje dnia**17:10** Na zdrowie**17:30** Słudzy Boga i człowieka. Aniołowie**18:00** Po stronie prawdy**18:50** Muzyczne chwile**18:55** Poczet Wielkich Polaków**19:00** Anioł Pański**19:05** Informacje dnia**19:15** Rozmowy niedokończone**20:25** Święty na każdy dzień**20:30** Opowieści Starego Testamentu**21:00** Informacje dnia**21:20** Różaniec**21:50** Myśląc Ojczyzna**22:00** Apel Jasnogórski**22:20** Informacje dnia**22:40** Polski Punkt Widzenia**23:00** To nic takiego**7.00** Fani czterech kółek**9.00** Jak to jest zrobione?**10.00** Łowcy klasyków**11.00** Fani czterech kółek**12.00** Łowcy staroci**13.00** Fani czterech kółek**17.00** Łowcy staroci**18.00** Fani czterech kółek**19.00** Jak to jest zrobione?**19.30** Jak to działa?**20.00** Łowcy staroci: renowacje**21.00** Samochód marzeń**23.00** Zabójcze łowienie**00.00** Nagi instynkt przetrwania

Kierownik Artystyczny Teatru:
Irena Litwinowicz

11 października 2024 r.
godz. 18:00

Dom Kultury Polskiej w Wilnie
ul. Naugarduko 76
Sala Teatralna
(wejście od ul. Kauno)

Reżyseria:
Inka Dowlasz

Scenografia:
Rafał Piesliak

Muzyka:
Mariusz Czarnecki

Choreografia:
Tatiana Siedunowa

Aleksandras Fredo

“PONAS JOVIALSKIS”

Dwiejgų veiksmų komedija

Polski Teatr w Wilnie - powodzianom

Aleksander hr. Fredro

PAN JOWIALSKI

Komedia w dwóch aktach

Patronat Ambasady RP w Wilnie

**DOCHÓD ZE SPEKTAKLU ZOSTANIE PRZEKAZANY
JAKO POMOC POWODZIANOM W POLSCE**

Bilety do nabycia poprzez **paySera**
Informacja pod tel.
+370 686 44703
Cena biletu: 10 EUR

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2023

Patron
honorowy:

Patroni
mediów:

WILNO
KURIER

KURIER

124

Wileńszczyzna

zw

KUPNO

Kupię las. Rozliczam się od razu. Tel. +370 686 03 070

Sprzedajcie las drogo i bez pośredników.

Tel. +370 659 57 721

Skupujemy różnego rodzaju lasy, mogą być młode lub wycięte. Tel. +370 666 858 55

USŁUGI

Pomagam i doradzam w sprzedaży bądź wynajęciu domu, mieszkania lub ziemi. Tel. +370 645 444 47

Wykonujemy prace wysokiej jakości i w terminie: architektura krajozrazu, układanie kostki brukowej. Doświadczenie 10 lat. Wilno, tel. +370 684 30 018

POZNAJMY SIĘ

Kawaler, 48 lat, pozna kobiety do stałego związku. Tel. 0048 509 758 058

PRACA

Hotel zatrudni na pół etatu emerytkę.
Tel. +370 699 547 18

Kobieta poszukuje pracy (proponować różne warianty). Tel. +370 676 673 47.

SPRZEDAŻ

Sprzedam kamienie polne. Materiał może służyć do budowy ogrodzeń, alejek, tarasów, palenisk, kwietników, na podmurówki i in. Załadunek oraz transport we własnym zakresie. Cena 20 euro/tona.
Tel. +370 600 18 083 (Leon)

NAPRAWIAMY

- telewizory (LCD, plazmowe)
- komputery • monitory
- kamery wideo
- cyfrowe aparaty fotograficzne
- wieże muzyczne i inną aparaturę dźwiękową
- telefony komórkowe, radiotelefony
- mikrofalówki, odkurzacze.

Wykonujemy skomplikowany remont. Udzielamy gwarancji.

Vilnius, ul. Kauno 34
tel. 8 655 22234
www.taisykla.com

Zatrudnimy ślusarza (mechanika)

- wynagrodzenie od 800 euro
- miejsce pracy: Wilno, Birbynių g. 4A
- obowiązki: remont samochodów

Informacja:

+370 685 040 80

info@klion.lt

Świadczenie pomocy prawnej w sprawach zwrotu ziemi i innych nieruchomości

Bezpłatna pomoc prawna w sprawach zwrotu ziemi udzielana jest przez Związek Prawników Polaków na Litwie w Domu Kultury Polskiej w Wilnie przy ul. Nowogródzkiej (**Naugarduko**) 76. Pokój Nr. 211. Osoby zainteresowane prosimy o rejestrację pod numerem tel. (+370 5) 233 0450 w godz. 9.00 – 16.00.

Pomoc prawną świadczą wykwalifikowani radcowie prawni i adwokaci.

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2023

Informuojame, kad 2024 m. spalio 18 d. nuo 14 val. 30 min. adresu: Vilniaus m., Žirgo Sodų 4-oji g.7 (kad. Nr. 0101/0025:0274) bus ženklinamos žemės sklypo ribos. Sklypas ribojasi su sklypu kad. Nr. 0101/0025:0706, todėl kviečiame dalyvauti ženklinime savininką N. R. patikėtinius. Darbus vykdyt UAB „Geoplėtra“ matininkas P. Jagminas. Prireikus išsamesnės informacijos, prašom kreiptis į UAB „Geoplėtra“ adresu Kareivių g. 19, 3 aukštas, 174 kab., Vilnius, el. paštą geoplėtra.info@gmail.com arba telefonu 868490074.

Zam. 2818

KURIER
WILENSKI

Dotrzyj do naszych Czytelników!

DZIAŁ REKLAMY I OGŁOSZEŃ

Wilno, Birbynių 4A, 2 piętro, gabinet 12, tel./faks. 85 260 84 44,
e-mail: reklama@kurierwilenski.lt;

Zapraszamy w godz. 8:00-16:30 (w dni pracy)

Informuojame žemės sklypo (kadastru Nr. 4154/1102:158), esančio Migūnų 12-oji g. 7, Pakovarniškių k., Marijampolio sen., Vilniaus raj. savininką R.B., kad UAB „Soklida“ matininkas Feliksas Steponavičius (kvalifikacijos pažymėjimo Nr. 2M-M-1569) 2024-10-17 d. 12:00 val. vykdyt žemės sklypo (kadastru Nr. 4154/1102:22) esančių Migūnų 12-oji g. 5, Pakovarniškių k., Marijampolio sen., Vilniaus raj. ribų ženklinimo darbus. Informuojame sodininkų bendriją „Migūnai“, esančią Pakovarniškių k., Marijampolio sen., Vilniaus raj., kad UAB „Soklida“ matininkas Feliksas Steponavičius (kvalifikacijos pažymėjimo Nr. 2M-M-1569) 2024-10-17 d. 12:00 val. vykdyt žemės sklypo (kadastru Nr. 4154/1102:22) esančių Migūnų 12-oji g. 5, Pakovarniškių k., Marijampolio sen., Vilniaus raj. ribų ženklinimo darbus.

Prireikus išsamesnės informacijos, prašom kreiptis į UAB „Soklida“ adresu Pulko g. 2 Vilnius, el. paštą soklida.info@gmail.com arba telefonu (85)2752523, mob.869840821.

Zam. 2819

Wypożyczanie i sprzedaż garniturów męskich

Kalvarijų 140A, Vilnius
tel. 8 645 10 020
el.p.:info@newmen.lt

www.newmen.lt

Sąd przyznał kobiecie odszkodowanie

Sąd w Madrycie przyznał odszkodowanie kobiecie, której byłej partner uniemożliwił kontakt z ich psem rasy husky – poinformowała hiszpańska prasa. Kobieta nie widziała psa przez 10 miesięcy, ponieważ jej były partner postanowił, wbrew jej woli, przejąć pełną opiekę nad pupilem. Stołeczny sąd wycenił szkodę moralną kobiety na 600 euro. Jej były partner został również obciążony kosztami postępowania sądowego. W orzeczeniu zaznaczono, że "pomiędzy kobietą a psem wytworzyła się intensywna sentymentalna więź, ponieważ mieszkali razem od momentu, gdy pies był szczeniakiem". To pierwsze tego typu orzeczenie hiszpańskiego sądu. Fot. Freepik.com

Chcą nadać prawa człowieka małpom

Hiszpania jest na drodze do nadania małpom człekokształtnym praw człowieka. Chodzi o szympansy, orangutany czy goryle. Sprawą zajął się hiszpański parlament, mają się też odbyć społeczne konsultacje. To byłaby rewolucja na skalę światową. 140 takich osobników żyje w hiszpańskich ogrodach zoologicznych.

Małpy człekokształtne mają 15 cech, które wpisują się w to, co bioetyk dr Joseph Fletcher określił mianem ludzkiej osobowości, która wyróżnia nas od zwierząt. Mają minimalną inteligencję, zdolności poznawcze, komunikacyjne, autokontrolę, poczucie czasu — przyszłości, przeszłości — troskę o innych, samoświadomość, ciekawość, zrównoważenie rozumu i emocji. Pochodzące z 1975 roku wnioski hiszpański rząd chce teraz wykorzystać jako podstawę legislacji. Minister ds. społecznych w Hiszpanii Jose Ramon Becerra twierdzi, że to pierwszy krok na drodze do głosowania nad taką ustawą.

81-latka w eliminacjach do Miss Universe

Urodzona w 1943 r. Choi Soon Hwa wzięła udział w południowokoreańskich eliminacjach do Miss Universe. Mimo że nie zakwalifikowała się do finału, który odbędzie się w listopadzie w Meksyku, to zdobyła trofeum za najlepszy ubiór oraz uznanie publiczności. Korona przypadła 22-letniej Han Ariel. 81-letnia modelka zdobyła natomiast trofeum za najlepszy ubiór. Jej start był możliwy dzięki zmianie restrykcyjnych przepisów organizatorów Miss Universe, międzynarodowego konkursu piękności organizowanego od 1952 r. Obecnie w szranki o tytuł najpiękniejszej może stanąć każda kobieta w wieku powyżej 18 lat, niezależnie od stanu cywilnego.

Fot. Instagram

Fotomigawka

■ Miłośnicy metody Wima Hofa otworzyli nowy sezon nad Wilenką Fot. Ervin Rauluševičius, ELTA